

Södrakontakt

En tidskrift från familjeskogsbruken, 3/25

14

”Roligt och
lärorikt att vara
förtroendevald”

Med rejäla kliv gör
vi Södra säkrare
och bättre

04

Ökad digitalisering
en konkurrens-
fördel

30

Aktiv skogsskötsel
och naturvård
hand i hand

37

- 10
- Koldioxidinfångning – en viktig del av framtidens konkurrenskraft
- 12
- ”Jag ska bara” – en tanke som kan kosta
- 24
- Södras nya elflisbil sätts i drift
- 32
- Hur väl efterlever vi certifieringskraven?
- 42
- Hur påverkar skogsskötseln ditt svampställe?

- 3
- Ledare: Vi ser till skogsgårdens bästa över tid
- 4
- Med rejäla kliv gör vi Södra säkrare och bättre
- 5
- Negativt resultat för andra kvartalet
- 6
- Framtidssatsning i Kinda – för skogsgården, bygden och klimatet
- 7
- Värösågen investerar i ny AI-teknik
- 8
- Skogsutredningen vill stärka äganderätten och ge skogsbruket bättre förutsättningar
Malin sekreterare i skogsutredningen
- 10
- Koldioxidinfångning – en viktig del av framtidens konkurrenskraft
- 11
- Virkesmarknaden: Prisjusteringar och ny affärsform från Södra
- 12
- ”Jag ska bara” – en tanke som kan kosta
- 14
- ”Att vara förtroendevald ger både kunskap och glädje”
- 16
- Vill du också engagera dig i Södra?
- 18
- Tillväxt i skogen: Ungskogsskötseln viktig för god tillväxt
- 20
- Behöver du hjälp med dina röjningar?
Många skäl att röja i skogen
- 21
- Granbarkborren: Begränsade granbarkborreangrepp 2025
- 22
- Södra huvudleverantör av trä till Universeums visualiseringsdome
- 24
- Södras nya elflisbil sätts i drift
- 25
- Skogen i fokus när 6,5 miljoner delas ut till ny forskning
- 26
- Björkprojekt för ökad förädling – ett av 250 projekt som finansierats av Södras forskningsstiftelse
- 28
- Trygga och transparenta affärer med Södras reklamationsprocess
- 29
- Slutfasen för virkesmätningssystemet VIOL 3
- 30
- ”Digitalisering är en möjliggörare och en förutsättning”
- 32
- Hur väl efterlever vi certifieringskraven?
- 34
- EU-dom kan få konsekvenser för skogsbruket
- 35
- Artskyddsutredningen – ett steg mot större tydlighet för skogsägare
- 36
- Fågelsång i fokus – Ernie Haglund får stipendium för forskning vid vattendrag
- 37
- Gynna miljövårderna med naturvårdande skötsel
- 38
- Katarina och Per förenar skogsskötsel med omsorg om natur och kultur
- 40
- Hänsynskrävande biotoper: God livsmiljö i raviner och klyftor
- 41
- Skogens arter: Slånlav – i den fattiges bröd och den rikes parfym
- 42
- Hur påverkar skogsskötseln ditt svampställe?
- 44
- När trä möter hav – Husbåten Märta byggd i KL-trä från Södra
- 45
- Nu ändras riktlinjer för motioner i Södra
- 46
- Ny utbildningssatsning om skog och vilt
- 47
- Duktiga entreprenörer prisade
- 48
- Tid för höst

Södrakontakt

En tidskrift från familjeskogsbruken. Utkommer med fyra nummer per år.

Redaktör: Carin Bengtsson

Adress: Södrakontakt, 351 89 Växjö

Telefon: 0470-890 00

E-post: sodrakontakt@sodra.com

Medlemskontakt: medlemsinfo@sodra.com

Extern webb: sodra.com

Annonsering: 0454-154 24

Grafisk produktion: Ahlqvist & Co, Karlshamn

Tryckeri: Taberg Media Group, Taberg, FSC®-licensierat tryckeri

Papper: Munken Kristall, 120 g, PEFC- och FSC®-märkt papper

Omslagsfoto: Ejler Andersson

Vad vill du läsa om?

Vi blir alltid glada för förslag på innehåll i Södrakontakt. Tipsa oss gärna på antingen sodrakontakt@sodra.com eller Södrakontakt, 351 89 Växjö.

Läs Södrakontakt digitalt

Södrakontakt går även att läsa digitalt med dator, surfplatta eller mobil. Gå in på sodra.com/sodrakontakt.

Prenumerera på taltidning

Södrakontakt finns som taltidning i form av cd-skiva med talsyntesröst. Prenumerera gratis genom att mejla namn och fullständig adress till sodrakontakt@sodra.com, eller skicka ett brev till Södrakontakt, 351 89 Växjö. Märk mejl/brev med ”Taltidning”.

Följ Södra i våra digitala kanaler

Webben: sodra.com

Facebook: [@sodragroup](https://www.facebook.com/sodragroup)

Instagram: [@sodragroup](https://www.instagram.com/sodragroup)

LinkedIn: [@sodra](https://www.linkedin.com/company/sodra)

Youtube: [youtube.com/sodrared](https://www.youtube.com/sodrared)

Appen Min skogsgård: Ladda ner från AppStore eller GooglePlay

Vi ser till skogsgårdens bästa över tid

Södra bildades en gång i tiden för att vi som skogsägare skulle bli starkare tillsammans. Det byggdes upp en gemensam industri som innebär att vi står på två ben – det ena i skogen som skogsägare och leverantör av råvara, det andra som ägare av en modern industri som tar skogens produkter ut i världen. Södras långsiktiga uppdrag är att skapa lönsamhet i båda dessa ben, för skogsgårdens bästa. Därför bör vi tala om två resultaträkningar i Södra.

De senaste åren har de utvecklats fantastiskt bra båda två. På råvarusidan, har de som levererat till Södra de senaste fem åren (inklusive 2025) tagit del av en ökning av virkesvärdet som ligger på sammanlagt cirka 10,7 miljarder kronor. Även om vi samtidigt sett kostnadsökningar är det pengar direkt till oss medlemmar!

Under samma tidsperiod har industrin gått utomordentligt bra. Som industriägare har vi kunnat glädjas åt att ta del av förädlingsvärdet i en vinstdelning som de senaste fyra åren landar på 8,7 miljarder kronor, varav utdelning på virkesleverans är närmare 3,6 miljarder av dessa. Vi har sett god efterfrågan på våra produkter samtidigt som vi har beslutat om viktiga satsningar för vår framtida produktportfölj. Och inte minst har vi under en femårsperiod levererat över våra finansiella mål med en avkastning på sysselsatt kapital på i genomsnitt 16 procent och en stark soliditet på i genomsnitt 62 procent. Det finns många skäl att bära Södrakepsen med stolthet.

Vi har en stabil finansiell grund att stå på. Och det hjälper oss nu när omvärldsläget drastiskt har förändrats och i stället kraftigt utmanar oss. Det har gått snabbt och effekterna är dramatiska. Vi påverkas av en trippleffekt med snabba valutaförändringar, geopolitisk osäkerhet och en lågkonjunktur som gör att vi idag inte kan ta ut de priser på våra produkter som krävs för att matcha råvarukostnaden. Lönsamheten i vår industri har därmed kraftigt försämrats vilket kräver något alldeles extra av oss.

Vi genomför därför Södraklivet – ett omfattande åtgärdsprogram för att sänka våra kostnader och stärka vår konkurrenskraft

både på kort och lång sikt. Det är en omställning som kommer att kräva hårt jobb med målet att nå en resultatförbättring om en miljard kronor. Samtidigt introducerar vi nya arbetssätt och fortsätter det viktiga arbetet med att utveckla både medlemserbjudandet och produktportföljen till våra kunder.

För en tid sedan fattade styrelsen beslut om en framtidssatsning i Kindasågen. Timmer utgör en grundbult i skogsgårdens lönsamhet och investeringen i Kinda optimerar sågverksaffären vilket är till gagn för hela Södra. Byggandet av ligninfabriken i Mönsterås är också viktigt – en satsning som precis som Kindasågen bidrar till vår långsiktiga intjäningsförmåga och strategiska huvudriktning att göra mer av varje träd. Det kan tyckas motsägelsefullt att genomföra stora investeringar samtidigt som vi introducerar ett omfattande

åtgärdsprogram för att effektivisera oss och sänka kostnaderna. Men det är precis tvärtom, vi måste vara lönsamma i vår industri för att kunna göra det som bygger vår konkurrenskraft framåt och genererar lönsamhet till skogsgården över tid.

De vägvalen har vi som styrelse alltid att göra. Vid beslut om investeringar, vid förslag om utdelning och när vi sätter riktningen framåt. Men när förutsättningarna förändras så drastiskt som nu, adderas en dimension av allvar och skärpa. Vi måste vara beredda på att kortsiktigt avstå saker för att se till skogsgårdens bästa över tid. För Södra handlar om långsiktighet. Vi ska vara bra för både dagens och morgondagens medlemmar.

Magnus Hall, styrelseordförande

Med rejäla kliv gör vi Södra säkrare och bättre

Södras lönsamhet utmanas just nu av flera omvärldseffekter. Snabba valutaförändringar, lägre efterfrågan på våra produkter till följd av geopolitisk oro tillsammans med en obalans mellan råvarupriser och färdigvarupriser, sätter press på verksamheten. För att möta det rådande läget initierades under sommaren ett åtgärdsprogram. Södraklivet, som programmet heter, är en kraftsamling för att både återställa lönsamheten och rusta konkurrenskraften framåt.

Sedan i somras pågår ett intensivt arbete inom hela Södra för att identifiera vilka åtgärder och kliv som ska genomföras för att möta ett tufft läge som speglas i rörelseresultatet, som du kan läsa mer om på nästa sida. Ingen del av verksamheten är undantagen arbetet, men insatserna tar hänsyn till – och krokar arm med – redan pågående initiativ.

– Vi har satt ett resultatförbättringsmål på minst en miljard kronor. Men Södraklivet är inte ett klassiskt sparprogram med en generell osthyl. Vi vill ha ett säkert och konkurrenskraftigt Södra. Klivet handlar därför om att ingen ska skada sig på jobbet och att vi även i framtiden ska vara en attraktiv förening för både

söksägare och medarbetare. Det betyder att vi både bromsar och lägger i gasen där det behövs, säger Thomas Hendel, projektledare för Södraklivet och chef för kontrollerverksamheten på Södra.

Långsiktigt minskade omkostnader

Södraklivet innebär därmed både en översyn för att långsiktigt minska omkostnaderna och att öka farten och utveckla verksamheten i andra delar. Till det senare hör viktiga framtidsinvesteringar som exempelvis utvecklingen av Kindasågen. (Läs mer om satsningen på Kindasågen på nästa uppslag). Det handlar också om att göra en förflyttning genom nya arbetssätt, ökad

digitalisering och användning av artificiell intelligens (AI) genom hela vår värdekedja.

– Vår strategi, från en familj till en annan, ligger fast och Södraklivet handlar inte om att pausa utvecklingen. Tvärtom ska vi ta större kliv i den riktning vi redan pekat ut. Vi vet att vårt arbete med till exempel digitalisering och AI bidrar till effektiviseringar, ökad lönsamhet och minskade omkostnader, då är det läge nu att höja tempot i det området för att få effekt snabbare, förklarar Thomas.

Hälsa och säkerhet prioriterat område

Arbetet med hälsa och säkerhet är fortsatt en prioritet, vilket också syns i Södraklivet. Det

Thomas Hendel är projektledare för Södraklivet.

handlar om att minska antalet olyckor och säkerställa att medarbetare kommer hem i minst lika bra skick som när de gick till jobbet.

Det här är Södraklivet

Södraklivet innebär en resultatförbättring på minst en miljard kronor för hela Södra. Parallellt införs nya arbetsätt och teknik som förbättrar verksamheten och stärker lönsamhet och konkurrenskraft. Mål och åtgärder har arbetats fram under sensommaren och under hösten påbörjas genomförandet och det fortsätter in i början av 2026.

Fyra fokusområden:

- Hälsa och säkerhet med förnyad kraft för att minska antalet olyckor.
- Effektivitet i världsklass är en metodik som finns sedan 2020, nu skalas den upp ytterligare och blir garanten för bestående resultatförbättring.
- Kostnadskontroll innebär en översyn av kostnader kopplat till underhåll, konsulter, marknadsföring, administration och personal.
- Accelererat genomförande av befintliga affärsplaner så som Södra Skogs förändringsresa och Södra Wood topp tre, samt digitalisering/AI som viktig möjliggörare.

– Att vara en säker och omtänksam arbetsplats är oerhört centralt för vår framgång. Vi är ju som bäst när vi mår bra. Det händer fortsatt olyckor i verksamheten vilket vi inte kan acceptera. Det drabbar kollegor och påverkar deras liv och vardag. Därför växlar vi upp arbetet, men här handlar det inte om att starta

flera nya initiativ utan snarare om att säkerställa att vi verkligen jobbar efter de rutiner och arbetsätt som vi redan tagit fram tillsammans. Vi har det i oss men ska få ut full effekt, säger Thomas Hendel.

Text: Johanna Martin
Foto: Jesper Andersson och Martin Olofsson

Negativt resultat för andra kvartalet

Södra redovisar ett negativt resultat för det andra kvartalet 2025. Resultatet är starkt påverkat av en fortsatt osäker omvärld i kombination med snabba valutaförändringar och fortsatt höga råvarupriser.

Under andra kvartalet 2025 uppgick Södrakoncernens nettoomsättning till 7 193 MSEK (7 527), en minskning med 4 procent jämfört med samma period i fjol. Rörelseresultatet var -389 MSEK (398), där valutaeffekten belastar resultatet med drygt 580 miljoner kronor jämfört med samma period föregående år. Resultatet motsvarar en rörelsemarginal på -5 procent (5). Avkastningen på sysselsatt kapital, rullande tolv månader, uppgick till 7 procent (7) och soliditeten uppgick till 57 procent.

Marknaderna för Södras produkter har påverkats av den rådande lågkonjunkturen och den ökade oron kring handels-tullar. Den snabbt förstärkta kronan mot dollarn har dessutom haft en tydlig omräkningseffekt, särskilt inom massaaffären där en stor del av volymerna exporteras. Samtidigt har kvartalet även präglats av en svagare efterfrågan på pappersmassa, bland annat till följd av förändrade konsumentbeteenden. Resultatet har därtill påverkats av produktionsbortfall i samband med två planerade underhållsstopp.

Inom sågade trävaror har höga råvarupriser fortsatt att utmana, även om säsongseffekter och prisjusteringar på flera marknader bidragit till viss balans. Byggmarknaden är fortsatt svag, men Södras KL-trä visar en positiv utveckling med ökad försäljning och produktion under kvartalet. Andelen trä i byggandet ökar, vilket återspeglas i en starkare orderutveckling inför hösten.

Omsättningen för bioprodukter har påverkats av minskat behov av fasta bränslen och fjärrvärme under våren, samt av oplanerade störningar i elproduktionen. Samtidigt visar biometanolen stabilitet i både produktion och efterfrågan. På råvarusidan är efterfrågan fortsatt hög, men med tecken på avmattning framåt till följd av det globala läget.

Effektivitet i världsklass, vårt sätt att jobba med ständiga förbättringar, har under kvartalet genererat förbättringar och effektiviseringar med återkommande årlig effekt om 115 miljoner kronor och som sedan starten 2021 givit en samman-tagen effekt på 1 671 miljoner kronor.

Affärsområdenas resultat andra kvartalet 2025

Södra Skogs rörelseresultat perioden uppgick till 7 MSEK (46). Resultatutvecklingen förklaras främst av lägre volymer och ökade digitala satsningar.

Södra Woods rörelseresultat för perioden uppgick till 3 MSEK (128). Resultatutvecklingen under kvartalet förklaras främst av väsentligt högre timmerkostnader, delvis kompenserat av högre leveransmedelspriser och viss negativ valutaeffekt.

Södra Cells rörelseresultat för perioden uppgick till -221 MSEK (380). Resultatförändring under kvartalet förklaras främst av valutautvecklingen SEK/USD och planerade underhållsstopp.

Södra Building Systems rörelseresultat för perioden uppgick till -44 MSEK (-26).

Södra Bioproducts rörelseresultat infattas i övriga affärs-områden. Affärsområdets omsättning för perioden uppgår till: 704 MSEK (800).

Framtidssatsning i Kinda – för skogsgården, bygden och klimatet

Södra har beslutat om en miljardinvestering i Kindasågen, en av de största investeringarna i Södras sågverkshistoria. Beslutet är en tydlig markering av Södras långsiktiga strategi – att göra mer av varje träd och stärka konkurrenskraften för familjeskogsbruken.

– Det här är en framtidsatsning för Södra där vi fortsätter att utveckla vår position på en plats med närhet till både råvaran och marknaden. Alternativet hade varit en nedläggning av sågen, men vi väljer att investera för framtiden, säger Lotta Lyrå, vd och koncernchef i Södra.

En investering för skogsgården

För Magnus Hall, styrelseordförande i Södra, är satsningen i Kinda ett viktigt steg för att säkra värdet av medlemmarnas råvara: – Genom att öka förädlingsgraden men

Lotta Lyrå, vd och koncernchef Södra.

Magnus Hall, styrelseordförande Södra.

framför allt kapaciteten, och därmed produktiviteten, stärker vi inte bara industrin, utan också medlemmarnas möjligheter att öka värdet för sitt virke. Det är ett beslut som gynnar familjeskogsbruken långsiktigt.

Men det handlar också om att ta ansvar för framtiden. Vi vet att klimatkraven ökar och att trä är ett material som kan möta dessa krav. Genom att investera i Kindasågen visar vi att vi tror på skogen som lösning – inte bara som råvara, utan som en del av ett hållbart samhällsbygge.

– För oss medlemmar innebär det att vår skog får en tydlig plats i framtidens ekonomi. Det är ett kvitto på att Södra står stadigt i sin roll som förädlare av skogsgårdens värden, säger Magnus Hall.

Strategisk affär för framtiden

Enligt Marcus Åsgärde, affärsområdeschef på Södra Wood, är investeringen en del av den långsiktiga strategin för att öka lönsamheten för Södras sågverk.

– Det känns fantastiskt att beslutet nu är taget. Bakom oss ligger flera års arbete, och nu tar vi nästa steg – från idé till verklighet.

Vi ökar effektiviteten och kapaciteten, vilket stärker vår konkurrenskraft och ger nya möjligheter framåt. Det här är en satsning på industrin, på träbyggande och på att långsiktigt möta våra kunders behov världen över.

Men det är också en investering i vår egen organisation. Vi får ett toppmodernt sågverk med bättre arbetsmiljö, högre säkerhet och större flexibilitet. Det gör oss till en ännu starkare partner för bygghandeln och en attraktiv arbetsgivare för framtiden.

– Kindasågens geografiska läge är strategiskt – nära både råvaran och marknaden. Det ger oss möjlighet att växa, både i volym och i värde. När anläggningen står klar 2028 ökar kapaciteten med 50 procent, till 300 000 kubikmeter sågad vara per år. Dessutom byggs en ny pelletsfabrik med en kapacitet på 25 000 ton, vilket också öppnar dörren för nya affärer, som biokol och andra förädlade energiprodukter.

Lokalt engagemang och framtidsstro

På plats i Kinda är Lars Gustafsson, platschef på sågverket, både stolt och förväntansfull:

– Det här betyder mycket för oss alla på Kindasågen och denna satsning ger oss möjlighet att skapa en ännu mer konkurrenskraftig enhet. Vi är otroligt glada och antar denna satsning med stor entusiasm och motivation.

Marcus Åsgärde, affärsområdeschef på Södra Wood.

Lars Gustafsson, platschef på Södra Wood Kinda.

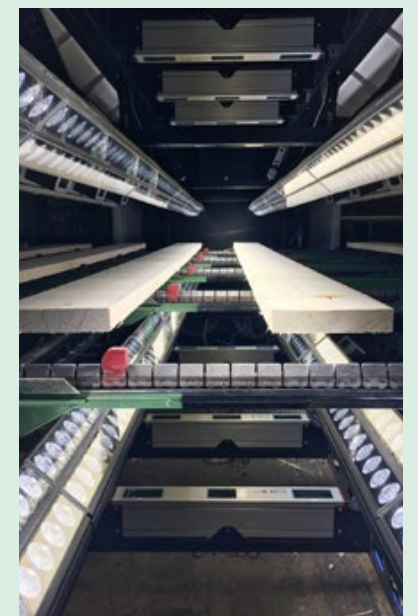
Tillsammans med projektorganisationen går vi nu in i nästa steg och påbörjar upphandlingar.

– Självklart är det också något som betyder mycket för bygden. Vi säkrar jobben, skapar nya möjligheter och visar att vi tror på framtiden här i Kinda. För våra medarbetare och medlemmar är det ett kvitto på att deras arbete är viktigt – och att vi tillsammans bygger något hållbart för kommande generationer.

– Vi får en toppmodern anläggning som inte bara förbättrar vår produktion, utan också vår arbetsmiljö. Det blir en tryggare, mer effektiv och mer inspirerande plats att arbeta på.

Och för Kinda som kommun innebär det att vi fortsätter vara en motor i det lokala näringslivet.

Text: Elin Åkesson
Foto: Magnus Källström och Alexander Hall

Värösågen investerar i ny AI-teknik

Södras sågverk i Värö blir först i branschen med att använda en ny, förbättrad skanningslösning, som gör det möjligt att sortera trä efter styrka med ännu högre precision. Denna investering gör att Södra kan ta till vara på mer av varje träd och öka konkurrenskraften på marknaden.

Den nya tekniken, Goldeneye Transverse SE från MICROTEC, erbjuder fyrsidig skanning i rekordhastighet på upp till 240 brädor per minut och utför hållbarhetsklassificering enligt EN 14081. Systemet inkluderar MICROTEC:s patenterade Reduced Shadow Chain Conveyor, som minimerar skuggade ytor i bildmaterialet. Södra är först med att använda denna lösning för certifierad hållfasthetsklassificering.

Investeringen är en del av Södras långsiktiga arbete med innovation, digitalisering och hållbar utveckling inom träindustrin.

– Investeringen ligger i den absoluta framkanten när det gäller skanningsutrustning för sågade och hyvlade träprodukter, vilket kommer att öka vår effektivitet med förbättrad kvalitetssäkring, för att tillverka konkurrenskraftiga produkter till marknaden, säger Kerstin Jonasson, sågverkschef på Södra Wood Värö.

Text: Södra
Foto: MICROTEC

Skogsutredningen vill stärka äganderätten och ge skogsbruket bättre förutsättningar

Skogsutredningens slutbetänkande innehåller flera förslag som direkt berör medlemmarna i Södra. Utredningen vill stärka äganderätten, förenkla regelverket och ge regeringen större ansvar för svensk skogspolitik – i stället för att låta EU och myndigheter styra utvecklingen.

– Södra ser positivt på att utredningen lyfter frågor som ersättning vid inskränkningar, ökad frihet i skogsbruket och behovet av en sammanhållen politik för tillväxt och hållbarhet, säger Marcus Svensson, näringspolitisk chef på Södra.

Skogsutredningen, som tillsattes i början av 2024, har haft i uppdrag att ta fram förslag som främjar ett långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt skogsbruk. I slutbetänkandet ”En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk” (SOU 2025:93) som kom i slutet på augusti adresserar utredaren en kritik som länge funnits inom skogssektorn – att svenska myndigheter tolkat EU-lagstiftning alltför strikt.

– Genom att föreslå att regeringen får ett större infly-

tande över den miljörapportering Naturvårdsverket genomför markerar utredningen ett skifte i ansvarsfördelningen. Det är positivt att det blir tydligt att det är regeringen som ska göra de politiska avvägningar som krävs i samband med viss rapportering snarare än myndigheten, säger Marcus Svensson.

Ersättning vid inskränkningar

Utredningen föreslår att markägare som drabbas av naturskyddsrelaterade inskränkningar i skogsbruket ska få full ersättning. Markägaren ska ha möjlighet att kräva att ett så kallat skogsmarksskyddsområde bildas. Artskyddsreglerna omfattas av den nya regeln och inget ställningstagande krävs till om

markanvändningen är pågående eller inte.

– I Södra ställer vi oss positiva till förslaget. Ersättningsmodellen är helt i linje med de krav på en ekonomisk kompensationsmodell som vi länge har efterfrågat. Det stärker rättssäkerheten och ger bättre förutsättningar för investeringar i skogen, säger Marcus Svensson.

Mark undantagen från skogsproduktion

Ett tydligt ställningstagande om hur mycket skogsmark staten ska undanta från skogsproduktion förslås också i utredningen.

– Idag är det oklart hur mycket skogens hela klimatnytta. Enligt Södra är den större än bara kolinlagringen i skogen, och det

det tydligt, och också koppla det till de åtaganden Sverige har genom internationella överenskommelser, blir det också tydligt hur mycket av skogen som är tillgänglig för skogsproduktion och investeringar för ökad tillväxt, säger Marcus Svensson.

Nytt sätt att beräkna klimatnytta

För att lyfta skogens roll att förse samhället med förnybar råvara som kan ersätta material och energi med högre klimatavtryck föreslås ett nytt sätt att beräkna skogens klimatnytta, där även substitutionseffekter inkluderas.

– Det är positivt att synliggöra skogens hela klimatnytta. Enligt Södra är den större än bara kolinlagringen i skogen, och det

är viktigt att det beaktas i det framtida klimatarbetet, säger Marcus Svensson.

Ökat fokus på produktion och tillväxt i skogen

En central del i utredningsdirektivet var att lämna förslag som bidrar till en skogspolitik som ökar den skogliga tillväxten. Utredaren föreslår en förbättrad uppföljning av skogspolitikens produktionsmål och ett ökat fokus på både förnyingsarbete och minskade skogsskador. Utredaren bedömer att om den svenska skogsproduktionen ska kunna öka i ett förändrat klimat behöver skogsbruket anpassas bland annat genom användning av fler träarter. Förenklade regler kring plantering av främ-

mande träarter och gödsling föreslås, liksom en satsning på forskning om skogsskötsel.

– Vi välkomnar att Skogsutredningen vill stärka balansen mellan produktion och naturvård. För medlemmarna i Södra är det avgörande att skogsbruket och vår industri får bättre förutsättningar att bidra ännu mer till lösningar inom klimatomställningen, stärka svensk samhälls-ekonomi och konkurrenskraft. Nu ser vi fram emot att förslagen hamnar på Riksdagens bord så att skogens viktiga bidrag kan växlas upp, säger Lotta Lyrå, vd och koncernchef i Södra.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Johanna Nilsson

Malin sekreterare i skogsutredningen

Sedan augusti 2024 har Malin Pettersson, näringspolitisk specialist på Södra, varit tjänstledig för att jobba heltid med den statliga skogsutredningen – ett uppdrag hon fick av regeringen.

– Det är glädjande att Malins gedigna kompetens och kunskap om skogspolitiken och familjeskogsbrukets villkor kommit till nytta i en av den här mandatperiodens viktigaste statliga utredningar, säger Marcus Svensson, näringspolitisk chef på Södra.

Malin har varit tjänstledig från Södra för att arbeta heltid med utredningen under ett års tid. Som utredningssekreterare har hon varit en del av en sekretariatsgrupp. Arbetet har omfattat att ta fram underlag, analysera, diskutera och inhämta

synpunkter från både expert- och referensgrupper.

– Utredningen har haft ett tydligt uppdrag, men det har varit både omfattande och komplext – med många svåra frågor, och flera som jag själv tycker är extra intressanta. Därför blev jag väldigt glad när jag fick frågan om att delta. Jag har lärt mig mycket om lagstiftningsprocessen, hur departementen arbetar och hur påverkansarbete fungerar på olika nivåer. Göran Örlander har varit en väldigt engagerad utredare, han brinner verkligen för frågorna. Det har varit ett intensivt

och lärorikt år, och nu är jag tillbaka på Södra igen, säger Malin.

Regeringen beställde utredningen och har nu fått tillbaka resultatet. Nästa steg är att skicka den på bred remiss, så att fler får möjlighet att tycka till innan arbetet går vidare.

– Det har varit omfattande och svåra frågor, så jag är nöjd med att vi kom i mål. Det ska bli intressant att se hur regeringen jobbar vidare med förslagen och vilka som hinner genomföras före valet nästa år, säger Malin.

Text: Åsa Wernersson
Foto: Alexander Hall

Malin Pettersson, näringspolitisk specialist på Södra.

FOGMAKER

NORDIC

Skydda liv och investeringar!

Brandskydd för motorrum och andra slutna utrymmen

Vattendimma under högtryck kväver elden och kyler området länge för att förhindra återantändning. Systemet är automatiskt och oberoende av elektricitet, och kan nu fås med 100% PFAS-fri släckvätska. Fråga efter Eco1!

Fogmaker finns installerat i 300,000 fordon i mer än 60 länder.

Läs mer och hitta en partner nära dig på www.fogmaker.se!

Koldioxidinfångning – en viktig del av framtidens konkurrenskraft

Södra har tagit fram ett nytt positionspapper om koldioxidinfångning, som tydligt visar hur vi ser på en av de mest avgörande frågorna för framtidens klimatarbete – och för vår långsiktiga affärsutveckling.

– Dokumentet visar var vi står och vad vi vill uppnå. Det är ett verktyg för både medarbetare och medlemmar i dialog med exempelvis myndigheter, miljöorganisationer och andra samhällsaktörer, säger Maria Persdotter Isaksson, hållbarhetschef på Södra Wood.

Södra har sedan tidigare positionspapper för trähus, textilier och ett nytt för infrastruktur är på gång. Det nya dokumentet om koldioxidinfångning lyfter fram hur biogen koldioxid från massa-produktionen kan bli en strategisk resurs – antingen genom permanent lagring för att skapa negativa utsläpp (bio-CCS), eller genom att omvandlas till hållbara produkter som ersätter fossila råvaror (bio-CCU).

Ökad konkurrenskraft

– Det här är helt i linje med vår strategi att ta till vara på hela trädet och skapa affärsnytta genom innovation. Bio-CCS och bio-CCU är inte bara klimatlösningar, de är också vägar till ökad konkurrenskraft, säger Maria.

För att Sverige och Europa ska nå nettonoll krävs kraftiga minskningar av fossila utsläpp. Men vissa utsläpp är svåra att eliminera helt – och där kan bio-CCS spela en avgörande roll. Samtidigt är det viktigt att tekniken kompletterar, snarare än konkurrerar med, andra klimat-positiva satsningar.

Nya möjligheter

EU:s nya klimatförslag för 2040 innebär en nettominskning av växthusgasutsläpp med 90 procent jämfört med 1990. Förslaget öppnar upp för att koldioxidinfångning och -lagring ska kunna skapa affärsnytta och bli en integrerad del av klimatarbetet.

För Södra innebär detta möjligheter att utveckla nya affärsområden kopplade till bioenergi, koldioxidlagring och cirkulära produkter. Den infångade koldioxiden kan användas till att producera metanol, elektrobränslen och kemikalier – viktiga ersättare till fossila alternativ inom exempelvis flyg, sjöfart och plastindustrin. För att detta ska bli verklighet

krävs tillgång till stora mängder förnybar el och vätgas. – Våra massabruk i Mönsterås, Värö och Mörrum släpper tillsammans ut omkring fem miljoner ton biogen koldioxid varje år. Med rätt teknik och förutsättningar kan en betydande del av detta fångas in och användas på ett hållbart sätt, säger Maria.

Maria Persdotter Isaksson, hållbarhetschef på Södra Wood.

EU:s förslag inkluderar även stödmekanismer som intäkts-garantier, skatteincitament och investeringar i infrastruktur – något Södra vill se även på nationell nivå.

– Vi vill se tydliga satsningar från regeringen, som intäkts-

garantier för elektrobränslen, skatteundantag för hållbara drivmedel och investeringar i infrastruktur som rörledningar och mellanlager. Dessutom behövs internationella överenskom-melser för lagring, till exempel under Östersjöns havsbotten, säger Maria.

Bred förankring

Positionspapperen tas fram av specialister från hela Södra, vilket ger bred förankring och relevans. De är användbara i dialog med beslutsfattare, miljö-organisationer och även i samtal med medlemmar – till exempel på skogskvällar.

– Det handlar om att skapa förståelse och påverka i rätt riktning. Positionspapperen visar att Södra är redo att ta ansvar och vara en drivande kraft i klimatomställningen – med medlemmarnas skogar som en del av lösningen, avslutar Maria.

Text: Åsa Wernersson
Foto: Alexander Pineda och Alexander Hall

Prisjusteringar och ny affärsform från Södra

Södra har infört flera prisjusteringar på virke och en ny affärsform – stamnetto. Avverkningsvilja är fortsatt stark i Götaland och lagernivåerna varierar beroende på region och sortiment.

Den 2 september genomförde Södra flera prisjusteringar på virke. Priset på lövmassaved sänktes med 50 kr/m³fub, bränsle-ved med 60 kr/m³fub och grot samt träddeklarationer med 20 kr/m³s. Dessutom aviserades en sänkning av barrmassaved med 30 kr/m³fub, som trädde i kraft den 23 september. Trots justeringarna ligger Södras priser fortsatt på en konkurrenskraftig och historiskt hög nivå och sågbara sortiment berördes inte vid detta tillfälle.

I slutet av augusti introducerade Södra även en ny affärsform – stamnetto – som ett komplement till det tidigare stampriset. Stampris innebär att skogsägaren erbjuds ett pris för hela stammen baserat på diameterklass. Med stamnetto framgår nettot efter avverkning för varje diameterklass direkt i prislisan, vilket ger ökad transparens, trygghet och en rättvis avverkningskostnad för skogsägaren. I samband med lanseringen höjdes också marknadspremien för både stampris och stamnetto till 20 kr/m³fub. Mer info finns på sodra.com och i priskalkylen i Min skogsgård.

Avverkningsviljan fortsatt stark

Avverkningsanmälningarna i Götaland visar på fortsatt hög aktivitet. Under juni och juli ökade anmälningarna med 27 procent respektive 8 procent jämfört med samma månader föregående år. Totalt för perioden januari till juli ligger nivån cirka 6 procent över genomsnittet för motsvarande period 2020-2024.

Lagernivåer – stora skillnader mellan regioner och sortiment

Lagren av timmer är normala i landet som helhet, men i södra Sverige ligger de 5 procent under

fjölårets nivå och 12 procent under snittet för perioden 2020-2024. Efterfrågan är fortsatt god, men påverkas av det svaga marknadsläget för sågade trävaror.

Massavedslagren har däremot ökat kraftigt, särskilt under andra kvartalet då lagren steg med över 30 procent. I södra Sverige ligger nivåerna nu cirka 20 procent över genomsnittet för motsvarande period 2020-2024. Lövmassaved står för den största ökningen, vilket kan märkas längs skogsbilvägar där välter blivit kvar längre än vanligt. Orsaken är bland annat hög produktion i skogen, minskad industriell förbrukning och låg efterfrågan från energimarknaden.

Även lagren av bränsleved har vuxit, främst på grund av den milda vintern. I dagsläget ligger nivåerna cirka 14 procent över motsvarande kvartal 2024. Den ökade tillgången har bidragit till prisjusteringarna som Södra genomförde i början av september.

Text: Mikael Olsson
Foto: Patrik Lindénbjär
Källa: Skogsstyrelsen

Dags att deklarerera

Södras redovisningskonsulter hjälper dig! Med vår digitala tjänst får du en smidig lösning för både bokslut och deklaration.

Läs mer på:
sodra.com/bokslutochdeklaration

"Jag ska bara"

– en tanke som kan kosta

En nyligen genomförd enkät visar att olyckor drabbar även erfarna skogsägare – särskilt när tröttheten smyger sig på, koncentrationen sviktar eller när man "bara" ska hinna med det sista innan arbetsdagen är slut.

Under sommaren genomförde Södra en webbenkät där 409 skogsägare delade med sig av sina erfarenheter kring olyckor och skador vid skogsarbete. Frida Johansson, medlemskoordinator på Södra, gläds över det stora engagemanget:

– Jag är väldigt glad att så många tagit sig tid att beskriva händelseförloppet i detalj. Det ger oss en tydlig bild av riskerna och hjälper oss att sprida kunskap så andra kan undvika samma misstag, säger Frida.

Enkäten visar att motorsågen är det verktyg som oftast är inblandat vid olyckor. 27 procent av skadorna är sår orsakade av motorsåg eller till exempel grenar i spänn. Hela 56 procent av olyckorna beror på missbedömning, trötthet eller "jag ska bara"-tänket.

– Vi ser att olyckor drabbar både de med lång erfarenhet och nybörjare. Det är snarare situationen och tillfället som avgör än kunskapsnivån. Om du känner att "jag ska bara" dyker upp i tankarna är det dags att avsluta för dagen. Då är du troligen redan för trött för

att göra en korrekt riskbedömning eller mer benägen att slarva med skyddsutrustningen, säger Frida.

Det är glädjande att 84 procent av de svarande använder full skyddsutrustning vid arbete i skogen. Men brister syns när det kommer till varselkläder på överkroppen, handskar och första förband.

– Varsel är viktigt för att man ska vara lätt att hitta om något händer. Det är viktigt att man använder för gammal utrustning – till exempel bör hjälmen bytas ut vart femte år, men det slarvas en del med det, konstaterar Frida.

Mörkertal kring olyckor vid skogsarbete

Arbetsmiljöverket får in rapporter om arbetsrelaterade skador i skogen, men det saknas statistik över olyckor som sker när skogsägare arbetar på egen hand.

– Därför ville vi undersöka våra medlemmars erfarenheter. Genom att ta del av svaren kan

vi rikta insatserna där de behövs mest, säger Therese Markström, arbetsmiljöchef på Södra Skog.

Resultaten från enkäten kommer nu att användas för att förbättra säkerhetsarbetet. Bland annat kommer vikten av att förutse riskfyllda situationer vid vanligt förekommande arbeten och situationer att lyftas fram och vi kommer även att titta på anpassade första hjälpen-utbildningar. Både säkerhetsombud och instruktörer får ta del av resultaten för att ge sina synpunkter och idéer på hur vi kan gå vidare utifrån enkätens resultat och jobba för att minska olyckorna i skogen.

– Vi vill ge den nya generationen skogsägare säkra beteenden och rätt kunskap från början, visa vilka situationer som är riskfyllda och hur skador kan undvikas. Vi tittar även på digitala kurser för både de som är nya skogsägare och dem som varit aktiva länge, säger Therese Markström.

Text: Johanna Nilsson
Foto: Åsa Wernersson

Resultat från enkäten

- Majoriteten av de som svarat på enkäten är män i åldersspannet 60-69 år med mer än 20 års erfarenhet av skogsarbete. De flesta arbetar 0-200 timmar per år i skogen.
- En betydande andel har själva råkat ut för olyckor eller skador i skogen och känner till en eller flera andra som också gjort det.
- De vanligaste anledningarna till skada är halka, missbedömning och "jag ska bara", och typen av skada är oftast sår, skär- och muskelskada.

Foto: Joel Dittmer

Citat från enkäten

"Kvistade ett träd för fällning. Var med motorsågen i axelhöjd och skulle flytta sågen från höger till vänster sida av trädet när jag kom mot stammen med roterande kedja och fick ett kast och svärdspetsen träffade vänster kind med en sårskada som behövde sys som följd."

"Kapade av ett vindfälle utan att kvista den först, såg inte att den låg i spänn. Den okvistade delen slog tillbaka och träffade vänster knä och så att det blev en fraktur. Det blev helgips i sex veckor."

"Skulle bara ta bort en kvist som fastnat i rökjlingen och sågade mig i tummen."

"Gled iväg med foten på en sten när mossan släppte."

"Lastade timmer och upptäckte en kvist på en stam, som jag missat vid kvistningen. Sågade av den utan att ta på hjälm och visir, och fick en träflisa i ögat."

Samköps
rabatter

FÖR DIG SOM ÄR
MEDLEM I SÖDRA

KAPA KOSTNADER

Anslut dig till Samköpsrabatter och få bättre priser på allt från bilar till verktyg, arbetskläder och hotell. Det är helt kostnadsfritt och du förbinder dig inte till något.

samkopsrabatter.se

KOM IGÅNG!

BRA DEALAR PÅ BILAR

... hos till exempel, Toyota, Isuzu, Volkswagen och Volvo.

TRYGGT OCH JORDNÄRA

Få rabatt på nästan hela sortimentet hos Granngården.

12% RABATT HOS SKOGMA

Upp till 12% rabatt – även på Stihls sortiment!

Jennie Bergqvist är viltombud i Eksjö skogsbruksområde och tycker om att arbeta i familjens skog.

Jakt är ett av Jennies stora intressen. Uppdraget som viltombud har gett henne nya kunskaper inom området viltvård.

Jennie och hennes mamma tog nyligen motorsågs- och röjsågsörkort.

"Att vara förtroendevald ger både kunskap och glädje"

Jennie Bergqvist beskriver förtroendeuppdraget inom Södra som både roligt och lärorikt. Hon är viltombud i Eksjö skogsbruksområde och har på det viset lärt sig mer om viltfrågor ur ett skogsperspektiv.

Jennie Bergqvist har länge haft en nära relation till skogen. Under uppväxten fanns skogsinnehav på både hennes mammas och pappas sida.

– Här på gården mellan Nässjö och Eksjö bodde min mormor och hennes syster när jag var liten, förklarar Jennie. Jag är fjärde generationen på gården och i dag är det min mamma som äger fastigheten, men hela familjen tycker om skogen och är involverad i skötseln. Pappa hade skog utanför Borås tillsammans med sina syskon, knappt två timmars bilfärd härifrån. Där tillbringade jag alla somrar under uppväxten.

Jennies pappa gick bort för ett par år sedan, men hans naturintresse och sätt att se på skogen har smittat av sig på Jennie.

– Pappa var väldigt intresserad av skog och mark, säger hon. Han tyckte om att plocka

svamp, leta efter orkidéer och brydde sig om både insekter, blommor och fåglar.

Även om det är Jennies mamma som är Södramedlem, känner sig Jennie som både skogsägare och fullvärdig medlem.

– Så är det säkert för många familjeskogsbrukare, menar hon. En eller kanske två personer äger skogen, men det är flera som lägger tid och kraft på den och är känslomässigt engagerade.

Uppdrag som viltombud

Som intresserad familjeskogsbrukare sökte sig Jennie för några år sedan till Södra för att lära sig mer.

– Eksjö skogsbruksområde har något som kallas fredagslunch några gånger om året. Södra bjuder in, man betalar lunchen själv och äter tillsammans med andra medlemmar.

Sedan är det ofta någon föreläsning i anslutning till lunchen.

Det var i samband med en sådan lunch som Jennie fick frågan om hon var intresserad av ett förtroendeuppdrag.

– Jag tycker om att testa nya saker för att se vad de kan ge, så jag tackade ja, förklarar hon. Nu är jag inne på mitt andra år i förtroenderådet och uppdraget är väldigt roligt och lärorikt. Jag har lärt mig mycket nytt och även fått träffa många intressanta och kunniga personer.

Att det är möjligt att engagera sig inom Södra som nära släkting till en medlem tycker Jennie är utmärkt.

– Vi har förstås ingen rösträtt, men vi kan besöka skogs dagar, gå kurser och ta förtroendeuppdrag. Det gör att fler får möjlighet att lära sig mer om skogen, samtidigt som

Södra kan utbilda yngre generationer innan de formellt har blivit Södramedlemmar.

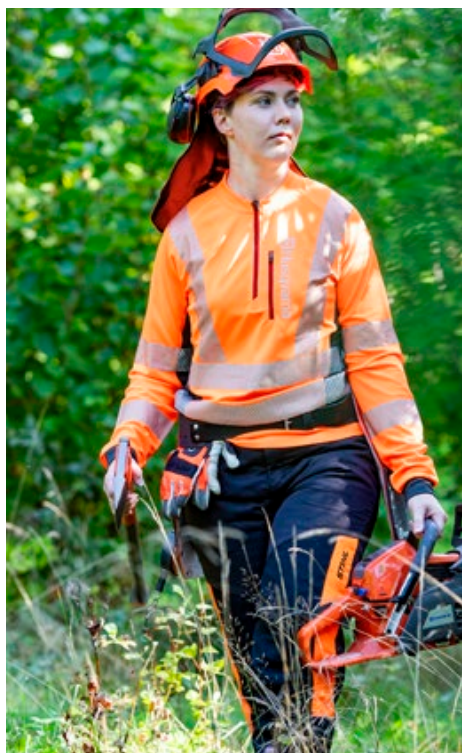
Jennie, som är jägare, berättar att engagemanget framför allt ger henne nya kunskaper inom området viltvård.

– Jag har blivit viltombud i förtroenderådet och på det viset lärt mig mer om viltfrågor utifrån ett skogsperspektiv. Tidigare hade jag mer av jägarens perspektiv. Personligen tycker jag det är intressant att fundera kring hur vi kan hitta en balans, där vi både kan ha en hållbar viltstam och samtidigt få fram den skog vi önskar.

Känner för Södrafrågor

Det finns flera klassiska Södrafrågor som Jennie känner extra för. Biologisk mångfald är viktigt för henne och knyter an till hennes önskan om en hållbar viltstam. Alla ska få plats i skogen.

– Det är säkert ett arv efter pappa, som värnade även om de minsta krypen och växterna, säger hon. På båda våra fastigheter har vi ett större fokus på naturvärden än på produktion. Produktionen är förstås viktig, framför allt på fastigheten i Borås där vi har mer gran och tall än i den ädellövsdominerade skogen här i Eksjö. Därför ser vi till att spara död ved, hörnor med lövträd och låter några rishögar ligga kvar för att gynna insekter. Av samma anledning vill vi förstås att de som arbetar i skogen ska visa hänsyn till vatten och andra känsliga områden när virket plockas ut. En annan viktig Södrafråga för Jennie är den forskning och utveckling som sker kring skogens produkter.

Jennie är tacksam för möjligheten att som nära släkting till en medlem kunna engagera sig inom Södra.

– Det är spännande med lignin, dissolvingsmassa, el, biodrivmedel, korslimmat trä och allt annat, säger hon. Framför allt känns det som att vi familjeskogsbrukare är med och driver den utvecklingen, för det är vi ju indirekt som Södramedlemmar. Det är fint att kunna känna sig delaktig och stolt över det.

Givande att sprida kunskap

De egna insatserna i skogen handlar främst om röjning, plantering och viss gallring. Södra anlitas för de åtgärder som inte hinns med.

– Mamma och jag tog nyligen motorsågs- och röjsågskörkort, säger Jennie. I höst ska min bror ta något av körkortet.

Det är tydligt att skogen betyder mycket för Jennie. Hon älskar att jaga och tycker att det är avkopplande att vistas och arbeta i skogen. Gärna tillsammans med andra i familjen.

– Att gå och röja ihop med mamma är härligt, säger hon. Röjningen ger dessutom så mycket tillbaka, när man tittar på resultatet av det man har gjort.

Härnäst ska skogsbruksplanen för fastigheten i Eksjö uppdateras. Mer röjning finns det också behov av.

– Och så fortsätter mitt förtroendeuppdrag med fler aktiviteter och träffar, säger Jennie. Uppdraget kräver ett par dagar och kvällar om året, men vi är duktiga på att hjälpas åt i vårt skogsbruksområde så det är inte betungande på något vis. Tvärtom är det fantastiskt roligt och lärorikt att träffa andra medlemmar, utbyta erfarenheter och höra hur de har resonerat och agerat i olika situationer. Det är också givande att få vara med och sprida kunskap till andra medlemmar inom organisationen, så jag kan absolut rekommendera andra att ta på sig liknande uppdrag inom Södra.

Text: Stefan Hedner
Foto Eijer Andersson

Vill du också engagera dig i Södra?

Föreningens framtid bygger på engagemang och utveckling. Som förtroendevald bidrar du till Södras utveckling genom att påverka och vara lyhörd för medlemmarnas vilja. Du kan till exempel engagera dig som ombud inom ett specifikt område som du brinner för.

Skogsbruksområdets verksamhet utvecklas och drivs av Södras förtroendevalda i samarbete med Södras medarbetare. För att bli förtroendevald ska du ha valts vid ditt årsmöte, av medlemmar inom ditt skogsbruksområde, att representera dem och arbeta för att främja medlemmarnas intressen.

Södras operativa verksamhet sker inom 24 medlemsteam spridda över Götaland. Södras kooperativa verksamhet består av 36 skogsbruksområden inom vilka Södras demokratiska organisation verkar. Ett bra samarbete mellan Södras operativa och kooperativa organisation är avgörande för Södras långsiktiga framgång. Förtroenderådet ansvarar alltså för skogsbruksområdets kooperativa verksamhet.

Flera olika roller

Det finns flera olika sätt att engagera sig inom den demokratiska organisationen. Skogs-

bruksområdets ordförande leder förtroenderådets arbete och de som väljs till ordförande bör vara bra på att delegera, leda, motivera och samarbeta med sitt förtroenderåd. Förtroendevalda finns också i valberedningar, förtroenderåd och som ombud inom olika områden.

De lokala valberedningarna har en central roll i att hitta lämpliga personer att föreslå vid årsmötet.

Normalt är ombuden ledamöter i förtroenderådet, men även medlemmar utanför förtroenderådet väljas som ombud. Det finns flera olika ombudsroller och därmed stor möjlighet att rikta in sig på det område som intresserar en mest. att engagera sig i och möjlighet att rikta in sig på det som intresserar en mest. Du kan engagera dig som naturvårdsombud, vattenombud, viltombud, säkerhetsombud eller utbildningsombud.

Utveckling och lärande

För att kunna utföra förtroendeuppdraget behövs goda förutsättningar i form av kunskap och utveckling. Som förtroendevald får du ta del av relevant information, utbildning och andra möjligheter till egen utveckling. Inom Södra genomförs ett utvecklingsprogram för förtroendevalda med återkommande träffar för erfarenhetsutbyte, kunskap och lärande.

Text: Carin Bengtsson Foto: Alexander Hall

Låter det spännande?

Kanske är ett uppdrag som förtroendevald något för dig? Då är du välkommen att kontakta din lokala valberedning som har en central roll i att hitta lämpliga personer att föreslå vid årsmötet.

Du använder väl din samköpsrabatt hos Skogma?

ALLTID 12% RABATT PÅ **STIHL**
och tusentals andra produkter*

Samköps
rabatter

SKOGMA

* Som kund hos Samköpsrabatter får du 12% rabatt på ord. priser, på kapitalvaror får du 6% rabatt på ord.pris.

Ungskogsskötseln viktig för god tillväxt

Att röja skogen i rätt tid kan öka tillväxten avsevärt. Med hjälp av ett röjspö genomförs här en kontroll av stamantalet i en slutröjning av tall.

TILLVÄXT I SKOGEN Med rätt skötsel kan skogens tillväxt öka och på så sätt bidra i kampen mot klimatförändringarna. Klimat-anpassade skogar med hög tillväxt som ökar nyttan för skogsgården, Södra och samhället är därför en viktig del av Södras strategi. Målet är att öka tillväxten i medlemmarnas skogar med 20 procent till 2050, samtidigt som hänsyn tas till den biologiska mångfalden. Ungskogsskötsel i form av viltbehandling av plantor och röjning i rätt tid ger skogen goda förutsättningar att växa bra.

Hur du sköter din ungskog är avgörande för den framtida tillväxten i produktionsskogen. Viltbehandling är en viktig åtgärd för att skydda dina plantor mot betesskador och ge dem goda förutsättningar att fortsätta växa. Genom att röja i rätt tid kan du öka tillväxten i din skog avsevärt. Men kom ihåg: även om du är sent ute bör du röja innan du tar dig an den första gallringen.

Viltbehandling är en förebyggande åtgärd för att skydda enskilda plantor mot betesskador orsakade av klövvilt. Både älg och rådjur är i huvudsak kvistbetare, men rådjuret är mer en finsmakare än älgen. Under hösten och vintern utgörs födan till stor del av

bärris och ljung. När snön täcker marken ökar betet av tall och buskar som till exempel björk, asp, rönn och en.

Södra rekommenderar att du inför hösten och vintern behandlar gran första året och tall de två första åren efter förnygring för

att skydda plantorna mot betesskador. Därefter får viltbetetryck och lokala erfarenheter styra behovet av ytterligare behandling.

Hur stor viltskyddseffekten blir beror på många faktorer, bland annat hur väl appliceringen lyckats, hur stort betetrycket är och hur mycket alternativt foder som finns tillgängligt. Det är också viktigt att viltbehandlingen utförs vid rätt tidpunkt, vanligtvis från mitten av augusti till oktober, när toppskottet har slutat växa.

Röj i rätt tid

Röjning i rätt tid påverkar tillväxten och att se till att din skog blir röjd i tid är bland det lönsammaste du kan göra i skogen. I det korta perspektivet kostar det en slant men detta får du igen mång-

dubbelt i ökad volym gagnvirke i kommande gallringar och i slutavverkningen.

Vid röjningen bestäms vilka trädslag som ska producera virke i beståndet. Genom att välja trädslag med hög volymtillväxt kan du kraftigt höja den ekonomiska avkastningen från din skog. I den välröjda skogen växer träden bättre och blir grövre. Skördarens arbete går då snabbare och avverkningskostnaden sjunker, jämfört med ett dåligt röjt eller oröjt bestånd. Lägre avverkningskostnader och grövre virke ger dig en högre vinst vid avverkningen.

Dags att röja?

De träd som röjaren väljer att lämna kvar kallas huvudstammar. Det är huvudstammarna som ska producera virke fram till första-

gallringen och det är deras behov av växtutrymme och hur tätt det är runt dem som avgör när det är dags att röja.

Det är dags att röja när huvudstammarna hämmas av konkurrerade stammar, framför allt i höjd- men även i sidled. Bilda dig en uppfattning om helheten. Titta på ett större antal huvudstammar, inte på enstaka träd.

I de flesta bestånd bör du göra två röjningar. På lite bördigare marker kommer det ofta rikligt med lövuppslag och då behövs ofta åtminstone två röjningar.

Röjningen görs innan huvudstammarnas tillväxt hämmas eller riskerar att skadas. En tidig röjning när barrträden är 1-2 meter höga och en slutröjning när de nått en höjd av 3-4 meter. Vid slutröjning

i tallbestånd kan du behöva vänta med slutröjning till "älgsäker" höjd som är cirka 4-5 meter. I planteringar där plantorna kommit i gång att växa snabbt efter avverkning och där lövuppslaget är begränsat räcker det ofta att enbart göra slutröjningen.

Röj tallen extra tidigt

Vid röjning av tallbestånd – både självförygrade och planterade – är det extra viktigt att vara ute i god tid. Tallen är extra känsliga för konkurrerande lövträd som kraftigt hämmar tillväxten och därför bör du absolut göra den första röjningen när huvudstammarna är 1-2 meter höga. Om uppslaget av löv eller annan starkt konkurrerande vegetation är mycket stort i beståndet kan en plantröjning behöva utföras tidigt, redan när plantorna är cirka 0,5 meter höga, för att behålla tillväxten på tallen.

Väl röjda tallungskogar där man behåller en god tillväxt på tallen minskar också risken för viltbete och kan vara ett effektivt sätt att skydda tallplantorna mot betesskador.

Rekommenderade trädslag

Röjningen är det tillfälle efter förnygringen där det är störst möjlighet att välja de trädslag

som passar bäst för marken, vilket har stor betydelse för beståndets framtida produktionsförmåga. Gran eller tall rekommenderas som huvudträdslag i produktionsskog på grund av sin snabba volymtillväxt och relativt okomplicerade skötsel. Björk har hög tillväxt under perioden fram till förstagallring. Därifrån och fram till förnygringsavverkning växer gran och tall generellt bäst.

Röj även om du är sent ute

I bestånd där röjningen inte utförts i rätt tid är det både produktionsmässigt och ekonomiskt fördelaktigt att ändå göra en röjning före första gallring. Du kan då styra trädslagvalet, om än inte samma utsträckning som en regelrätt röjning.

I bestånd där röjningen inte utförts i tid står stammarna ofta tätt. Många träd är långa och gängliga och har små kronor. Ett flertal barrträd har halkat ohjälpligt efter lövträden, eller dött. Även i dessa bestånd är det alltså viktigt att

röja, men du behöver tillämpa en annan strategi för att resultatet ska bli så bra som möjligt.

När du väljer huvudstammar i eftersatta bestånd måste du välja bland de största träden, oavsett trädslag, för att beståndet ska bli stabilt och inte skadas av vind och snö. Av samma skäl kan du bli tvingad att lämna fler stammar kvar än det rekommenderade stamantalet. Stammarna kan på det sättet behålla en del stöd av varandra.

Text: Carin Bengtsson

Foto: Henrik Björnsson, Johanna Nilsson och Karl Nilsson

Kontakta din rådgivare

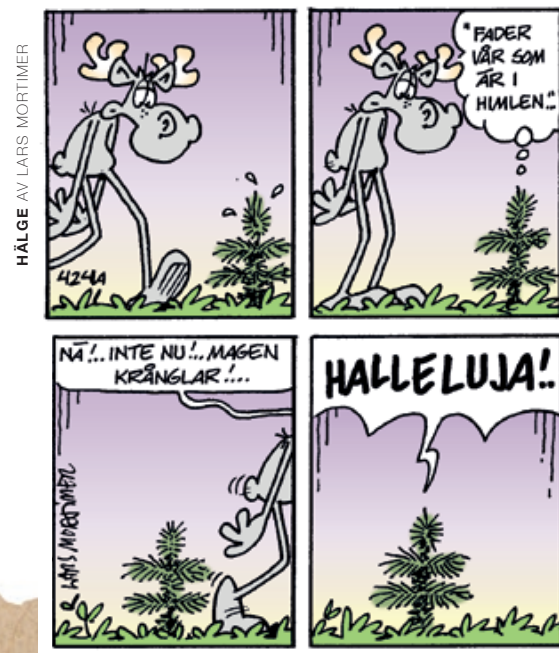
Behöver du råd om eller hjälp med dina röjningar? Kontakta gärna din rådgivare. Du kan också läsa mer om Södras röjnings-tjänst på nästa sida.

Läs mer om viltbehandling och Södras tjänst på webben sodra.com under Skogsägare och Tjänster, eller skanna QR-koden.

Läs mer om röjning i barrskog på webben sodra.com under Skogsägare och Kunskap, eller skanna QR-koden.

TRICO
MOT VILTSKADOR

Vi stödjer och är medlemmar av FSC. Läs alltid etiketten och produktinformationen före användning.

ORGANOX

Tel. 070-340 32 01 | 073-980 06 36
info@organox.se | www.organox.se

Genom att viltbehandla dina plantor skyddas de mot betesskador av älg och rådjur och förutsättningarna för att de ska växa bra ökar.

Här har björken i ett granbestånd röjts bort i rätt tid.

Behöver du hjälp med dina röjningar?

Behöver du röja i din skog men saknar tid eller kunskap? Södra har lång erfarenhet av åtgärden och erbjuder professionella röjningstjänster.

Många skogsägare väljer att ta hjälp med röjningen, särskilt om det är ett stort bestånd som ska röjas. Södra erbjuder en röjningstjänst där professionella röjningsentreprenörer utför röjningen enligt Södras röjningsstandard. Samtliga entreprenörer är PEFC-certifierade och röjningen planeras och utförs i enlighet med de svenska PEFC- och FSC®-standarderna för skogsbruk och skogsbrukets gemensamma målbilder för god miljöhänsyn.

Välj betalningsmodell

Södra erbjuder tre betalningsmodeller för tjänsten röjning.

Löpande timtaxa: Du har förmodligen ett bestånd som du har beslutat ska röjas och du betalar för det antal timmar som det tar att röja beståndet.

Fast belopp: Du bestämmer hur stor summa du vill röja för och Södra röjer så mycket som ryms inom det beloppet.

Fast pris per hektar: Om du har större arealer som behöver röjas kan du välja betalningsmodellen fast pris per hektar.

”Tryggt när Södra röjer”

Linda Braunias är en av de Södra-medlemmar som köpt Södras röjnings-tjänst:

- Att anlita Södra för att röja kändes som en bra lösning. Vi valde att låta ungskogen röjas för ett förutbestämt belopp. Röjarna verkar verkligen veta vad de gör och har tagit hänsyn till det som behövs, vilket känns tryggt. Det är så roligt att se vilken stor skillnad det blev, säger hon.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Henrik Björnsson

Tänk på säkerheten när du röjer själv

Röjning är en åtgärd som du kan utföra själv. Det viktigaste att tänka på då är säkerheten. Att röja med motordriven röjsåg är inte riskfritt och du bör ha rätt kunskap och utrustning för att kunna utföra ett fullgott jobb.

Mer information hittar du på webben [sodra.com](https://www.sodra.com).

Begränsade granbarkborreangrepp 2025

Granbarkborrens svärmsaktivitet i Götaland har varit låg under sommaren. Det visar Skogsstyrelsens övervakning som sker på fem platser. Undantaget är fällorna i Östergötland som fortsatte att visa på hög aktivitet och stora fångster.

I Östergötland har man fångat mer än 20 000 granbarkborrar under säsongen och fångsterna är likande för andra fångstplatser i östra Svealand. Troligen hänger detta samman med att väderförutsättningarna var gynnsamma i detta område under den optimala svärmsperioden. I stora delar av Götaland var maj och juni svala och blåsiga.

Även vad det gäller rapporterade skador verkar sommaren ha varit lugn. Precis som tidigare är det delar av Östergötland och norra Kalmar län som sticker ut och där vi ser en del lite mer omfattande granbarkborreskador. Men i Götaland som helhet är skadorna på skogen mycket begränsade.

Många skäl att röja i skogen

Det finns olika anledningar till varför du som skogsägare vill röja. Det beror på vad du vill att skogen ska ge dig och vilka värden du vill skapa i din skog. Här hittar du några vanliga målsättningar du kan ha när du röjer.

Genom röjning kan du skapa kantzoner mot exempelvis vatten och på så sätt öka den biologiska mångfalden.

Trivsamt och vacker skog: Genom att röja din skog kan du skapa en naturskön plats som är trevlig att besöka. Det ger dig möjlighet att utveckla de kulturella och estetiska värdena i din skog, vilket gör den till en plats där du och andra kan njuta av naturen och koppla av.

Ökad biologisk mångfald: Röjning hjälper till att bevara och utveckla natur- och miljövärden i din skog. Genom att skapa bryn och kantzoner, samt förstärka lövandelen i fuktiga områden, kan du öka den biologiska mångfalden och skapa en rikare och mer varierad skogsmiljö.

Ekonomisk lönsamhet: En välröjd skog ger bättre ekonomisk avkastning. Genom att röja i rätt tid och på rätt sätt kan du öka tillväxten och kvaliteten på träden, vilket leder till högre virkesproduktion och bättre ekonomiska resultat på lång sikt.

Minskad skaderisk: Röjning gör träden mer stabila och minskar risken för skador från stormar, snö och skadeinsekter. Detta bidrar till en mer hållbar och motståndskraftig skog som står starkare inför framtida utmaningar.

Kostnadseffektiv investering: Även om röjning kan kännas som en initial kostnad, är det en investering som betalar sig mångdubbelt. Genom att röja i tid skyddar du de pengar du redan satsat på förnygring och säkerställer en lönsam skogsproduktion i framtiden.

Foto: Tomas Rahm

LÄTT ATT APPLICERA – ÅRET RUNT – FÅR ANVÄNDAS PÅ FSC & PEFC CERTIFIERADE SKOGAR

Stoppa viltskador

Devita® | **VILT SKYDD**
MOT VILTSKADOR

Stoppa viltskador med marknadens mest kostnadseffektiva produkt!

Effektiv och skonsam mot plantan

Läs mer om hur du stoppar viltskador på www.interagroskog.se

Interagro
Skog AB

Den sfäriska visualiseringsdomen har en diameter om 27,5 meter. Den är sammansatt av totalt 64 trianglar av limträ.

Södra huvudleverantör av trä till Universeums visualiseringsdome

Södra har varit huvudleverantör av trä till Universeums tillbyggnad – en spektakulär visualiseringsdome.

– Trä är ett signum för Universeum, och för Wingårdhs arkitektbyrå var det ett självklart materialval. Vi har stått för en totalleverans bestående av KL-trä från vår fabrik i Värö till konstruktionen, vårt KL-skivmaterial Frontwood till den invändiga beklädnaden samt cederträ till fasaden. Limträ har vi köpt in från Setra, säger Lars Broström, försäljningschef på Södra.

Universeum invigdes 2001 som Sveriges nationella vetenskapscenter, med uppdrag att väcka intresse för teknik och naturvetenskap – särskilt hos barn och unga. Byggnaden ritades av Wingårdhs arkitektbyrå. 2016 inledde Universeum ett omfattande utvecklingsprogram för att bredda sin målgrupp och stärka sitt erbjudande. Resultatet blev ett förslag att bygga en visualiseringsdome – en kupolformad byggnad där grafik projiceras i 360 grader och skapar en omslutande upplevelse.

Tekniken används för att visualisera vetenskapliga data, skapa pedagogiska lärmiljöer och förklara komplexa samhällsfrågor på ett engagerande sätt. Wingårdhs blev återigen tillfrågad att rita tillbyggnaden.

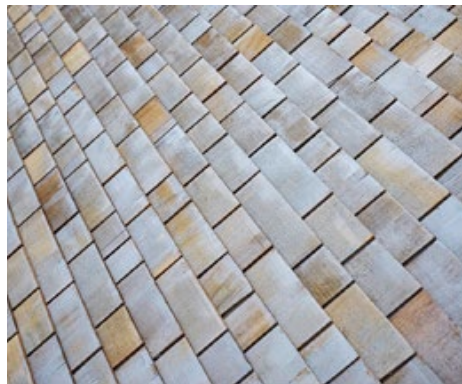
– Trä är ett signum för Universum. Hur man omfamnas av en verksamhets fysiska rum är viktigt och det rådde inget tvivel om att fortsätta med trä som materialval, även för tillbyggnaden, säger Jonas Edblad, som drev projektet tillsammans med arkitekten Gert

Wingårdh, känd från tv-programmet Husdrömmar.

Tänka trä först

2019 fattade Wingårdhs strategibeslutet att alltid tänka trä först och föreslå trä för byggnationer.

– Utöver att det skapar passande miljöer för verksamheten, är det ett hållbart och vackert material som vi verkligen gillar att jobba med. Tillbyggnaden för Universeum

Fasadmaterialet är i cederträ.

vidare in i framtiden. Varsamt har den nya byggnationen sammanfogats med den gamla, med en tydlig vision om att synliggöra träet. Överallt där det är möjligt tar trästommen och limträbalkarna plats i interiören, säger Jonas.

Resultatet som stod klart 2023 blev en modig, unik tillbyggnad med limträ och KL-trä om drygt 4 500 kvadratmeter, fördelade på en hög- och en lågdel, en cirka 60 meter lång bro, ett torn med tillhörande hisschakt, och som kronan på verket, en sfärisk visualiseringsdome, klädd i cederspån. Den sfäriska visualiseringsdomen har en diameter om 27,5 meter och är sammansatt av totalt 64 trianglar av limträ.

– Stommen består av limträ från Setra och KL-trä från Södra. Betong och stål förekommer i vissa delar. Vi har arbetat efter devisen rätt material på rätt plats. Vi har till exempel använt stål i kopplingar mellan olika balkar för att inte behöva överdimensionera träet. Fasadmaterialet är cederspån. En glasfasad bildar länken mellan befintlig byggnad och tillbyggnad, berättar Jonas.

Moderna material i trä

Utgångspunkten har varit att förvalta arvet från den ursprungliga byggnaden.

– Men vi ville hitta nya, moderna material i trä, exempelvis fastnade vi för interiörbeklädning i Frontwood från Södra – en KL-träskiva i gran, alltså samma träslag som limträstommen. Även golven är i gran. Det ger en sammanhållen yta, vilket passar vårt mål att arbeta visuellt med trä som ett gestaltande material. Universeum är också på många sätt ett oömt hus – man bygger om och till, flyttar runt och borrar mycket. Materialvalen behöver därför vara robusta, och där är trä ett bra val. Varje del har fått sin egen tekniska lösning beroende på funktion och belastning. Träkonstruktionen är synlig i flera delar av byggnaden, vilket skapar ett pedagogiskt

Interiörbeklädningen är i Frontwood från Södra – en KL-träskiva i gran. Även golven är i gran. Det ger en sammanhållen yta.

Även en del inredning är byggd i KL-trä och Frontwood, till exempel bänkar, skjutdörrar och ventilationsgaller.

och estetiskt värde – både för besökare och för dem som arbetar med byggnadsteknik, säger Jonas.

Spännande och utmanande projekt

Skeppsviken Bygg i Göteborg var totalentreprenör.

– När vi först såg ritningarna slogs vi av den spektakulära designen och den tekniskt avancerade konstruktionen. Det har varit ett spännande och utmanande projekt, där vi byggt en träbro, en dome och ett torn. Varje del hade varit ett stort projekt i sig, men här gjorde vi allt i ett. Samarbetet har fungerat fint, även om vi stött på utmaningar längs vägen. God kommunikation och hjälpsamma parter har varit avgörande. Trä är ett roligt material att arbeta med – det kräver särskild hänsyn till fukt och rörelser, men erbjuder också flexibilitet, säger Adam Andersson, entreprenadingenjör och fortsätter:

– Att byggnadens stomme är synlig gör projektet extra speciellt. Generellt har vi fått tänka mycket kring olika lösningar och varit först ut med flera delar, bland annat användningen av Frontwood-skivan. Vi har även byggt inredning i Frontwood och KL-trä, till exempel bänkar, skjutdörrar och ventilationsgaller. Projektet har förändrats mycket under resans gång, och jag har aldrig tidigare haft så nära samarbete med arkitekt och konstruktör som i detta projekt. Ett samarbete som vi på Skeppsviken är glada över att fortsätta med nu som partner till Universeum.

Landmärke i Göteborg

Visualiseringsdomen har blivit ett landmärke i Göteborgs stadsbild. Även för dem som inte besöker domen direkt, blir den ett samtalsämne – en byggnad som väcker frågor och nyfikenhet.

En tydlig vision har varit att synliggöra träet. Överallt där det är möjligt tar trästommen plats i interiören. Det skapar både ett pedagogiskt och estetiskt värde.

– Vi är stolta över att vara huvudleverantör av den massiva trästommen till Universeum. Denna består av cirka 1 150 kvadratmeter KL-panel till såväl väggar som bjälklag i dimensioner mellan 100–280 millimeter. Universeum är ett projekt som visar hur korslimmat trä kan bidra till hållbart byggande av hög arkitektonisk kvalitet. Det har varit ett nöje att få vara en del av detta arbete och se hur vår produkt får ta plats i en miljö som inspirerar både unga och gamla, säger Stefan Eierborg affärsutvecklare på Södra Building System.

Sedan invigningen i juni 2023 har projektet mottagits med stor uppskattning. Alla involverade är nöjda. Träet har visat sig vara både funktionellt, vackert och hållbart – ett material som inte bara bär byggnaden, utan också berättar en historia.

Text: Åsa Wernersson
Foto: Ny Studio och Hammarviken

Södras nya elflisbil sätts i drift

Under 2024 tog Södra beslutet att investera i en eldriven, tung lastbil som ska integreras i koncernens logistikkedja. Nu sätts fordonet i drift inom produktionsverksamheten, och under två år ska användningen utvärderas under verkliga förhållanden. Satsningen kommer att minska miljöavtrycket från flistransporterna och utgör ett viktigt steg på Södras väg mot klimatneutralitet.

Beslutet att investera i en eldriven tung lastbil är en del av Södras långsiktiga strategi för att övergå till fossilfria transporter och samla erfarenheter inför en framtida elektrifiering av fordonsflottan. Den eldrivna flisbilen, som levererats av Scania, kommer att laddas med egenproducerad fossilfri el och användas för transporter av flis i Blekinge och östra Småland.

Utvärderingsperiod

Nu inleder Södra en utvärderingsperiod som sträcker sig fram till 2027, med en planerad körsträcka på cirka 40 mil per dag. Utvärderingen ska analysera fordonets prestanda, identifiera förbättringsområden och underlätta planeringen inför en mer storskalig elektrifiering av Södras fordonsflotta.

– Med elflisbilen tar vi ett viktigt steg mot fossilfria transporter i skogsindustrin. Vi har redan investerat i utbyggnaden av laddinfrastruktur för att tillgodose behoven hos tyngre transporter.

Genom att nu testa tekniken i vår vardag samlar vi viktiga erfarenheter som kan bidra till en mer hållbar framtid, både för Södra och för samhället i stort, säger Henrik Brodin, projektägare för storskalig elektrifiering på Södra

Del av TREE-projektet

Elflisbilen och den tillhörande utvärderingen ingår i samverkansprojektet TREE, som koordineras av Skogforsk, skogsbrukets gemensamma forskningsinstitut. Projektets mål är att bidra till att 50 procent av alla nya lastbilar i skogsbranschen ska vara elektrifierade från och med 2030. Tillsammans med ytterligare 22 partners, inklusive andra skogsbolag, åkerier, teknikbolag och forskningsaktörer, bidrar Södra med kunskap som kan skapa värde för hela branschen.

Hög kapacitet och effektiv laddning

Den eldrivna flisbilen är en Scania 45R med en lastkapacitet på upp

till 64 ton och en räckvidd på 25-30 mil per laddning. Lastbilen kommer utrustad med tre integrerade elmotorer som genererar 610 hk och har en batterikapacitet på 624 kWh, vilket gör den väl anpassad för regionala transporter. Laddning görs med en effekt på upp till 375 kW, som möjliggör en laddtid på cirka en timme för normal drift.

Elflisbilen kommer att sättas in på ordinarie rutter och utgöra en naturlig del av Södras lastbilsflotta. Som del av utvärderingen kommer ruttoptimering och fordonets prestanda att analyseras noggrant. Resultaten från projektet ligger sedan till grund för planeringen av en storskalig elektrifiering av Södras fordonsflotta.

Det senaste året har Södra genomfört en omfattande utbyggnad av laddinfrastrukturen vid anläggningarna i Mörrum, Mönterås, Orrefors och Långasjö. En förberedande åtgärd för att klara laddningen av eldrivna, tunga lastbilar som del av den ordinarie

verksamheten. Energimyndigheten har beviljat ett bidrag på 5,2 miljoner till laddstationerna.

Södras väg mot klimatneutralitet

Elflisbilen är bara ett av Södras initiativ för att främja fossilfria transporter. I slutet av 2024 sattes koncernens första ellastbil in som en del av ytterligare ett pilotprojekt, då inom transporter av massa från Värö till hamnterminaler i Göteborg och Varberg.

Södra strävar efter att vara ledande i samhällets resa mot klimatneutralitet. I denna ambition ska klimatnyttan öka längs hela värdekedjan – från familjeskogsbruken till produkterna som skapas. För att nå klimatmålet arbetar Södra med att identifiera potentiella förbättringar i verksamheten och ser stora möjligheter inom elektrifiering av arbetsmaskiner och transporter.

Text: Magnus Källström
Foto: Joel Dittmer

Skogen i fokus när 6,5 miljoner delas ut till ny forskning

Inom ramen för det strategiska partnerskapet The Bridge har Södra och IKEA beslutat att satsa 6,5 miljoner kronor på fem nya forskningsprojekt tillsammans med Linnéuniversitetet. Beslutet markerar en viktig milstolpe i samarbetet mellan akademi och näringsliv, där skogens värdekedja står i centrum för innovation och hållbar utveckling.

– Vi är stolta över att möjliggöra fler forskningssatsningar som kan driva utvecklingen mot en hållbar framtid för skogsnäringen och samhället i stort. Skogen är viktig för klimatet, djur och växter, människors hälsa och som en källa till jobb och försörjning, säger Johan Bergh, professor i skogsskötsel vid Linnéuniversitetet och vetenskaplig ledare för The Bridge.

Från idé till finansiering

Beslutet om projektfinansiering är en direkt följd av The Bridge Conference 2025, som i mars samlade närmare 90 deltagare från Södra, Linnéuniversitetet och IKEA. Konferensen bjöd på en dynamisk workshop där deltagarna utbytte idéer och knöt nya kontakter över discipliner och organisationer. Resultatet blev 40 projektidéer, varav flera nu har fått finansiering.

– Detta visar tydligt att engagemanget och samverkan inom The Bridge har vuxit. Fler personer inom Linnéuniversitetet, IKEA och Södra är nu involverade, vilket skapar ännu bättre förutsättningar för att tillsammans driva viktiga initiativ framåt, säger Maria Engelbrektsson, partnerskapsledare för The Bridge.

I vårens utlysning av projektmedel inkom 13 projektansökningar. Av dessa har fyra projekt, med koppling till Södra, beviljats finansiering. Tillsammans adresserar de viktiga samhällsutmaningar som klimatförändringar,

biologisk mångfald, folkhälsa och resurseffektivitet.

- Effektivitetsanalys av fossilfria drivmedel i den skogliga värdekedjan
- RESTORE-GHG: Effekter av våtmarksrestaurering på skogens växthusgasflöden
- Skogen – en aktiv förebyggande hälsovård för barn?
- Funktionell livslängd för trämobler i samhället med hänsyn till klimatförändringar och hållbarhet.

– Genom det nya sättet att fördela projektmedel kan vi säkerställa att resurserna från The Bridge verkligen omsätts i forskning som är relevant för både medlemmarna i Södra och vår verksamhet. Det stärker vårt skogliga kunnande och ger vetenskapliga insikter som kan skapa nytta – både på kort och lång sikt, säger Magnus Petersson, chef för skoglig utveckling på Södra och medlem i projektkommittén som beslutar om finansieringen.

Nästa steg i forskningssamarbetet

The Bridge erbjuder två öppna utlysningar per år för forskare vid Linnéuniversitetet i samarbete med medarbetare från IKEA och/eller Södra. En utlysning är nu öppen med sista ansökningsdag den 31 oktober.

– Genom samarbete kan vi skapa verklig förändring. Vi

I slutet av augusti stod Södra värd för The Bridge Fika, där de tre parterna i samarbetet – Södra, IKEA och Linnéuniversitetet – träffades för att få information om nya projektutlysningar.

delar en gemensam grund i vårt engagemang för att möta stora samhällsutmaningar som klimatförändringar och biologisk

mångfald, säger Lotta Lyrå, vd och koncernchef för Södra.

Text: Åsa Wernersson
Foto: Martin Olofsson

Røj för framtiden

Vi hjälper dig att vårda ungskogen och forma dess framtid baserat på dina mål med skogen.

Läs mer på:
sodra.com/rojning

Björkprojekt för ökad förädling

– ett av 250 projekt som finansierats av Södras forskningsstiftelse

Varje år delar Södra forskningsstiftelse ut 10-15 miljoner kronor till forskningsprojekt som främjar skogens värde och användning. Flera projekt har handlat om förädling av löv/björk, där ett specifikt handlar om ökat förädlingsvärde av svensk björk.

Södras forskningsstiftelse har delat ut över 300 miljoner kronor till cirka 250 projekt sedan starten 1995. Stiftelsen bidrar till att forma framtidens skogsbruk och utveckla nya klimatsmarta produkter, hållbara produktionsmetoder och arbetstillfällen.

Ett viktigt område för forskning är hur Sveriges lövskogar kan användas bättre. Trots att björken utgör över tio procent av virkesförrådet i Götaland, används den idag nästan ute-

slutande till massaved och brännved.

Stor potential

Ett forskningsprojekt från Skogforsk och Lunds tekniska högskola, som finansierats av Södras forskningsstiftelse, visar att björken har betydligt större potential – särskilt inom byggsektorn. Genom att använda mer björk kan skogsindustrin bli bredare, markägare få bättre betalt och byggandet bli mer hållbart.

– Projektet har undersökt björkens mekaniska egenskaper, råvarukvalitet, dimensioner och tillgång i olika regioner. Resultaten visar att björk har god hållfasthet och lämpar sig väl för konstruktionsändamål, exempelvis i korslimmat trä (KL-trä). Lövträ bidrar dessutom till ökad biologisk mångfald, klimatanpassning och estetiska värden – något som efterfrågas alltmer i nordisk bygghusdesign, säger Mia Iwarsson Wide, programchef på Skogforsk.

Mia Iwarsson Wide, programchef på Skogforsk.

En stor utmaning är björkens naturliga krokighet, vilket gör att många stockar inte når timmerkvalitet. Skördardata visar dock att upp till 35 procent av den avverkade björkvolymen har dimensioner som bedöms som sågbara. Med rätt apteringsinstruktioner och ökad kunskap hos markägare och virkesköpare kan andelen sågbart virke öka.

Få sågar björk

– Idag är det bara några få sågverk som sågar björk i större skala. Inom projektet har vi hittat några sågverk som skulle kunna växla upp sin produktion eller börja såga även björk. Om vi hittar smarta sätt att hantera mindre mängder björk av olika kvaliteter, kan det göra träslaget mer intressant för industrin, säger Mia.

För att ta vara på björkens potential föreslår projektet flera insatser:

- Utveckla apteringsinstruktioner och kvalitetsmodeller för björk.
- Höja kunskapen om lövträ bland markägare och virkesköpande organisationer.
- Investera i nya teknologier och processer för lövträförädling.
- Utveckla produkter som möter marknadens efterfrågan på hållbara byggmaterial.

Bakgrunden till projektet är att lövträdens andel i Götalands skogar har ökat stadigt sedan 1980-talet, bland annat till följd av klimatförändringar, certifieringskrav och naturvårdspolicier. Lövträ är ofta mer motståndskraftiga än barrträ mot stormar, insektsangrepp och bränder, och bidrar till ett mer varierat och robust skogsbruk.

– Trots att det finns en tydlig potential för ökad användning av björk i byggprodukter, saknas ofta tillräckliga avsättningsmöjligheter för sågbara sortiment. Detta leder till minskade intäkter för skogsägare. Genom att utveckla industrin och höja förädlingsvärdet kan både ekonomiska och miljömässiga vinster uppnås, säger Magnus

Petersson, chef skoglig utveckling på Södra.

Projektet visar att med rätt insatser kan björken bli en viktig del av framtidens träbyggnad – och en lönsam affär för medlemmarna i Södra.

Text: Åsa Wernersson
Foto: Henrik Björnsson och Andreas Lindholm

Tack för två fantastiska dagar!

Den 19–20 september stod Naturbruksgymnasiet Kalmar värd för **SM i Skog**. Tio naturbruksgymnasier och omkring 60 tävlande kämpade i både skolklass och öppen SM-klass om ära, priser och berömmelse.

Samtidigt hölls Öppet hus och mässan **Meeting Skog & Lantbruk**, där alla engagerade mässaktörer bidrog till en härlig puls och inspiration på skolområdet.

Vi vill rikta ett varmt tack till alla besökare, utställare och tävlande – och självklart ett stort **grattis till de individuella vinnarna och de segrande lagen**. Ni gjorde detta möjligt!

/Hushållningssällskapet Kalmar Kronoberg Blekinge

Hushållnings
sällskapet

Trygga och transparenta affärer med Södras reklamationsprocess

Du ska kunna känna dig trygg när du gör affärer med Södra. Som ett led i kvalitetssäkringen av Södras verksamhet och medlemserbjudandet har en process för hantering av reklamationer och klagomål implementerats under våren 2025.

Varje år levererar Södra Skog eller underleverantörer en stor mängd varor och tjänster till familjeskogsbruken. Ibland händer det att dröjsmål, brister eller fel inträffar. Genom införandet av en tydlig process för reklamation och klagomål kan vi behandla inkomna ärenden enligt likabehandlingsprincipen och garantera en grundlig hantering.

– Målet är alltid att skogsägarna ska vara nöjda när vi levererat, men det är viktigt att vi kan ta emot såväl beröm som klagomål kring

våra utförda tjänster och produkter. Som medlem är det också viktigt att känna att man blir rättvist behandlad och tagen på allvar, något vi hoppas att processen ska förstärka. Vi ser dessutom att processen underlättar intern uppföljning och analys för fortsatt förbättringsarbete av vår verksamhet, säger Peter Karlsson, affärsområdeschef Södra Skog.

Reklamationssteam och reklamationsnämnd

För att hantera reklamationerna har ett team bestående av medarbetare från skogsägar-support och medlemsavdelningen satts samman.

– När något inträffar där du som medlem inte är nöjd, till exempel fel vid plantering eller om körsador uppstått, ska du i första hand alltid vända dig till din rådgivare och medlemsteam för att försöka hitta en lösning. Skulle det vara så att ni inte kommer överens kan du skicka in en reklamation till reklamationsteamet som då utreder frågan och lyfter ärendet för beslut av processutvecklare och processägare, säger Julia Sjöström, medlemskoordinator och medlem i reklamationsteamet.

– En del i Skogs förändringsresa har varit att flytta beslutsmandatet närmare medlemmen och det återspeglas även i den här processen. Genom att ett team som inte har tidigare insyn i ärendena utreder försöker vi vara så transparenta och oberoende vi kan, säger Peter.

Kommer parterna fortfarande inte överens tittar Peter Karlsson, affärsområdeschef för Södra Skog, på ärendet tillsammans med Henrik Andersson, medlems- och strategichef, innan det eventuellt lyfts till reklamationsnämnden som är processens högsta instans. Reklamationsnämnden består av medlemsvalda representanter från Södras förvaltningsråd och styrelse.

– Vi har testat processen under en period och den har fungerat väl, så nu är vi redo att kommunicera den brett. Att jobba med reklamationshantering kan såklart vara utmanande, men det känns också bra att bidra till något som är viktigt och värdefullt för både medlem och medarbetare, säger Nathalie Johansson, skog- och medlemsspecialist och medlem i reklamationsteamet.

Text och foto: Johanna Nilsson

Vad är en reklamation?

- Reklamation är ett meddelande varigenom ena parten i ett avtal påpekar dröjsmål, fel eller brist i exempelvis en vara eller tjänst och förbehåller sig rätt att göra anspråk, oftast ekonomiskt, på grund av detta.
- En reklamation gäller till exempel när det finns:
 - en avvikelse från det som står i avtalet
 - en skillnad från vad som utlovats i kvalitet eller innehåll.

Så gör du en reklamation

- Lyft alltid din reklamation med din rådgivare i första hand.
- Du gör din reklamation eller lämnar ditt klagomål via ett formulär i inloggat läge på Min skogsgård webb. Använd knappen Kontakta Skogsägarsupport i det nedre vänstra hörnet.
- Har du inte möjlighet att logga in kan du antingen mejla direkt till reklamationshantering@sodra.com eller be skogsägarsupport att skicka en blankett som du sedan skickar till: Södras reklamation och klagomålsprocess, Södra Skogsägarna ekonomisk förening, Skogsudden, 351 89 Växjö.
- Bifoga ett så fullständigt underlag som möjligt redan vid första kontakten, det underlättar och snabbar på processen.
- Under utredningen samlar reklamationsteamet in och sammanställer underlag från dig och andra som har insyn i ärendet.
- Behöver du komma i kontakt med reklamationsteamet når du dem på e-post reklamationshantering@sodra.com

Du hittar mer information om reklamationsprocessen på sodra.com/reklamation

Slutfasen för virkesmätningssystemet VIOL 3

Efter många års planering och utveckling är det dags för slutfasen av VIOL 3. Huvuddelarna av VIOL 3 lanserades i maj 2025. För medlemmar innebar det tydligare mätsedlar med färre prislistor.

Övergången från det tidigare virkesmätningssystemet VIOL 2 till det nya VIOL 3 har nu nått sin slutfas för leveransvirke. Från och med den 1 juni hanteras samtliga avtal för leveransvirke i VIOL 3. Sedan den 1 september accepteras inte längre anmälningar på avtal kopplade till VIOL 2, då dessa har passerat sitt avtalsdatum. Det återstående steget i övergången är att samtliga anmälningar som gjorts mot VIOL 2 ska vara inmätta senast den 31 oktober.

Två viktiga förändringar för dig som medlem

1. Beställning av vältlappar

Du ansvarar nu själv för att beställa vältlappar, som är unika för varje anmälan. Om du gör flera anmälningar per avtal är det viktigt att rätt vältlapp används för rätt välta.

Vad är VIOL 3 på Södra?

VIOL är det branschgemensamma systemet för affärer och aktuell information om genomförda leveranser i hela kedjan mellan skog och industri och betyder Virke OnLine. Här samlas alla mätningar in och bearbetas av den oberoende parten Biometria som hanterar systemet. Mätningarna från VIOL 3 integreras och synkroniseras med Södras ekonomisystem för att möjliggöra en korrekt redovisning till medlemmar och industrin.

Vad är EUDR?

EUDR, EU:s nya avskogningsförordning, är ett regelverk som träder i kraft den 30 december 2025. Syftet är att förhindra att produkter som bidrar till avskogning eller skogsförstörelse säljs på EU-marknaden. Förordningen omfattar flera råvaror, däribland trä, och innebär att alla aktörer i leveranskedjan måste kunna visa att produkterna inte kommer från mark som avskogats efter den 31 december 2020. För dig som medlem i Södra innebär det att du behöver kunna visa att virket du levererar kommer från mark som inte har avskogats. Det handlar bland annat om att kunna ange geografisk information om avverkningsplatsen och att säkerställa att skogsbruket följer gällande regelverk. Informationen ska registreras i ett gemensamt EU-system, och kraven gäller hela kedjan – från skogsägare till slutprodukt. Som skogsägare kommer du vid kontakt med Södra inte behöva hantera EU:s system för registrering av virket, utan registrering sker av Södra, antingen i egenskap av verksamhetsutövare eller som ombud vid leveransvirke.

2. Redovisning av virkesursprung enligt EUDR

På grund av EU:s avskogningsförordning (EUDR) behöver du numera ange virkesursprunget. Har du ett leveransvirkesavtal med Södra fungerar vi som ombud och underlättar rapporteringen till EU. Det juridiska ansvaret ligger dock fortfarande hos dig som utförare att följa lagen.

Text: Linda Vergili Foto: Alexander Hall

RESIDENCE
CHRISTIE'S
INTERNATIONAL REAL ESTATE

Bra mäklare växer inte på träd

Vi älskar lantliv, gårdar och skog lika mycket som du. Varmt välkommen att kontakta oss för en förutsättningslös dialog om hur vi på Residence Christie's gårdsteam på bästa sätt kan tillvarata dina önskemål. Diskretion garanteras.

rc.se

– Det är spännande att få vara med och bidra med mina kunskaper inom digitalisering eftersom jag vet vilka konkurrensfördelar det kan ge, säger Charlotte Eriksson.

”Digitalisering är en möjliggörare och en förutsättning”

Charlotte Eriksson har lång erfarenhet av digitalisering. Hon är ny i Södras styrelse och menar att den data som produceras i verksamheterna kan förbättra det mesta från lönsamhet till arbetsmiljö och hållbarhetsarbete.

Efter att Charlotte Eriksson läste teknisk fysik på KTH har hon arbetat i olika roller inom it-branschen. På Afry ansvarade hon för företagets it-tjänster till kunder inom industri, energi och infrastruktur. Under några år var hon vd på börsnoterade datakonsultbolaget Softronic och sedan i somras är hon ny vd på Generate Group, som består av nio företag inom it-branschen.

– Mina uppdrag har haft lite olika inriktning, berättar Charlotte. Men i grund och botten har de handlat om digitalisering, data, systemlösningar och AI. Jag har jobbat en hel del med det som kallas data analytics, det vill säga att analysera data för att upptäcka mönster och med hjälp av dessa fatta bra beslut.

Data är det nya guldet

På Södras föreningsstämma i början av juni i år valdes Charlotte in som ny ledamot i Södras styrelse. Ett uppdrag som var intressant för henne av flera skäl.

– Jag som håller på med ettor och nollor hela dagarna tycker att det är fantastiskt roligt med verksamheter som är ”på riktigt”, säger hon. Skogsnäringen är en basindustri med stor vikt för det svenska samhället, den gröna omställningen och vår gemensamma framtid. Ur det perspektivet är det spännande att få vara med och bidra med mina kunskaper, eftersom jag vet vilka konkurrensfördelar digitalisering kan ge.

Charlotte påpekar att Södra sedan många år redan använder sig av it och digitalisering på ett kraftfullt sätt, både på central nivå och ute i verksamheterna. Samtidigt menar hon att utvecklingen går så snabbt att det alltid går att göra mer.

– Förr talade man ofta om it som en egen funktion på företagen, förklarar hon. Numera ingår it och digitalisering i nästan allting. Det är en möjliggörare och en förutsättning för att göra saker effektivt.

Det är naturligtvis Charlottes erfarenheter från it-branschen som är hennes främsta bidrag till Södras styrelse.

”Det gäller att vaska fram guld, för det finns mycket sand också.”

– Det talas ibland om data som det nya guld, säger hon. Data produceras i verksamheten hela tiden och om man kan lära sig något av den data man har tillgång till så kan det göra stor skillnad. Men det gäller att vaska fram guld, för det finns mycket sand också. Lyckas vi med det finns det ekonomiska vinster att göra, men också möjligheter inom områden som säkrare arbetsplatser, effektiva logistik, smartare underhåll och nya innovationer.

Charlotte Eriksson tycker om Södras många framåtblickande och innovativa initiativ.

Hemma i skärgårdens tallskog

Charlotte är inte skogsägare själv, men har som de flesta ändå en relation till skogen.

– Jag bor inne i Stockholm, säger hon, men har också ett ställe ute i skärgården som jag gärna åker till på lediga stunder. Där har jag tillbringat alla somrar sedan jag var barn och i de tallskogar som finns där hämtar jag gärna kraft och energi. När jag var liten var de skogarna en plats för äventyr, nu ger de lugn och ro.

”Jag ser ju att skogen är en framtidsbransch och en förutsättning för den gröna omställningen.”

Fritiden ägnas gärna åt träning, främst crossfit som är en högintensiv träningsform som kräver både styrka, uthållighet och teknik. Musik är en annan passion.

– Jag har musicerat hela livet och sjungit klassiskt och opera. Nu räcker inte tiden till, men jag tycker mycket om att lyssna på musik och har ganska bred smak. Det blir både rock-låtar och klassiska stycken.

Med familj, karriär och storstadspuls finns inga omedelbara tankar på eget skogsinnehav. Charlotte lämnar ändå frågan öppen.

– Jag ser ju att skogen är en framtidsbransch och en förutsättning för den gröna omställningen. Det bör om inte annat göra den till en bra investering. Sedan tror jag säkert att jag skulle tycka om att ha egen skog och se en mening med det på flera sätt.

Tilltalas av det framåtblickande

När Södras valberedning kom till Charlotte med frågan om styrelseuppdrag hade hon begränsad detaljkunskap om Södra.

– Jag kände till grunderna i verksamheten och att Södras värdekedja sträcker sig från medlemmarnas skogar till förädlade produkter. Men när jag lärde mig mer blev jag glatt överraskad av alla de framåtblickande och innovativa initiativ som finns i verksamheten. Även om varje sådant projekt ännu inte är så stor del av totalen, är just ambitionen att se framåt viktig och tilltalande.

”Ambitionen att se framåt är viktig och tilltalande.”

När hon funderar över framtidens Södra är det just innovationerna Charlotte hoppas mest på.

– I en basindustri förändras inte allt på en gång. Det kommer att finnas efterfrågan på våra träprodukter och vår massa under lång tid framöver. Men förhoppningsvis har någon eller några av de innovationer vi jobbar med också tagit fart ordentligt. Sedan hoppas jag förstås att den digitalisering jag vurmar för ska visa sig vara just så effektiv som jag tror.

Utmaningar saknas dock inte, särskilt inte nu när lågkonjunktur och osäkerhet i omvärlden påverkar både efterfrågan och råvarupriser.

– Det är ändå viktigt att fortsätta satsa framåt på ett klokt sätt, säger Charlotte. Makrotrenden har vi med oss, där efterfrågan på både råvara och förädlad vara drivs av bland annat hållbarhetsperspektivet.

Södras starka profil, där tiotusentals familjeskogsbrukare äger industriverksamheterna tillsammans, tror hon kommer att fortsätta vara en tillgång.

– Det ger styrka till varumärket Södra och är ett sympatiskt argument i såväl samhällsdebatt som i marknadsföring mot kunder samt skogsägare som ännu inte är Södra-medlemmar, säger hon. Man kan tycka att det är ett mjukt värde, men vi människor baserar i allt större utsträckning våra val på vad vi tycker är rätt och riktigt och inte bara på vad som är praktiskt och rationellt. Det gör den lilla skogsgården till en styrka för det stora Södra. Och tvärtom, förstås.

Text: Stefan Hedner Foto: Jens C Hilner

Poddtips från Charlotte

”En podd jag kan rekommendera är ”Professorn & Galningen”, där bland andra en kollega till mig diskuterar AI ur olika perspektiv.”

En av de större avvikelserna i revisionen handlar om att hänsyn inte har tagits i kantzoner och bryn. Bilden visar hänsyn tagen i kanzon i samband med avverkning.

Viktigt för dig som är certifierad

Som certifierad markägare ingår du i ett så kallat grupp-certifikat. Det innebär att dina avvikelser från standarden påverkar även hela gruppen av certifierade medlemmar.

Vid avvikelser som är direkt kopplade till certifierad fastighet ansvarar du som medlem själv för att förbättringsåtgärder genomförs.

Till de medlemmar som berörs av detta har Södra via brevutskick informerat om avvikelserna och om lämplig åtgärd. Berörd medlem måste därefter redovisa för vilka åtgärder hen genomfört för att korrigera och förebygga att den inte upprepas.

Mer information

På webben sodra.com finns mer information om vad skogs-certifieringen innebär och har du som skogsägare frågor kan du alltid kontakta din rådgivare eller skogsägarsupport. På Min skogsgård webb finns information och färdiga avtalsmallar som underlättar för dig som skogsägare att uppfylla certifieringskraven från PEFC och FSC®. Använd gärna dem om du själv tecknar avtal med entreprenörer som ska utföra åtgärder i din skog.

rätt kompetens eller utbildning, och att skogsbruksplanen inte uppfyller FSC®s krav är andra stora avvikelser.

I den externa revisionen har också 26 mindre avvikelser registrerats. Här inkluderas bland annat avvikelser kopplade till naturvärdesbedömning, skador vid skogliga åtgärder, bristande kunskap om kraven för certifiering, hänsyn till kultur-/ fornläm-

ningar vid skogsbruk samt att man inte sparar tillräckligt många träd per hektar. För de mindre avvikelserna gäller 12 månader för hantering.

Avvikelserna i årets externa revision återkommer delvis i de interna revisionerna, se mer i rutan här intill.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Patrik Lindénbjär

Avvikelser som noterats både i den externa och interna revisionen:

- Kantzoner/bryn mot vattendrag, jordbruksmark eller impediment har inte hanterats på ett korrekt sätt enligt standardkrav och målbilder. Exempelvis så har man röjt ner all buskvegetation eller inte gynnat lövträd.
- Körskador på mark och vattendrag. Exempelvis körsskador i fuktiga områden, körskador i kantzoner eller hänsynskrävande biotoper. Körning nära vattendrag < 10 meter.
- Skador på kulturlämningar. Exempelvis att man kört över äldre odlingsrösen eller planterat på eller för nära kulturlämningar.
- Bristande kompetens/utbildning för de arbetsuppgifter man utför. Gäller i första hand skogsägare med anställd personal. Exempelvis motorsågskörkort, utbildning, natur-/kulturmiljöhänsyn, kompetens i naturvärdesbedömning.
- Lever inte upp till kravet om 50% löv och/eller talldominerade bestånd i nemoral zon (Skåne). Om man inte når upp till kravet idag ska man ha en handlingsplan för att nå upp till kravet.
- Lever inte upp till kravet om 5% lövdominerade bestånd på fastigheten eller saknar handlingsplan för att nå upp till kravet.
- Felprioritering av mark avsatt för naturvårdsändamål. Exempelvis naturvårdsbestånd som är i behov av skötselåtgärder är målklassade som naturvård orört eller att trädbeklädd betesmark med för låg kröntäckningsgrad ingår som naturvårdsavsättning.
- Avsaknad av en aktuell skogsbruksplan.
- Anlitande av entreprenörer som inte är certifierade enligt PEFC eller att man inte har skriftliga avtal.
- Naturvärdesbedömning och hänsyn till rödlistade arter har inte genomförts enligt standardkrav.

Hur väl efterlever vi certifieringskraven?

Resultatet av årets revisioner visar att de flesta certifierade skogar sköts bra och enligt kraven, men den visar också att det finns områden som både Södra och ett antal certifierade medlemmar behöver förbättra. De största så kallade avvikelserna är kopplade till bland annat hänsyn i kantzoner/bryn samt till körskador av olika slag. Även bristande kompetens och avsaknad av aktuell skogsbruksplan är exempel på avvikelser i revisionerna.

Många av Södramedlemmarna har valt att certifiera sitt skogsbruk enligt PEFC och/eller FSC®. Det innebär att skogsägaren åtar sig att sköta skogen på ett ansvarsfullt sätt i enlighet med kraven i skogsbruksstandarderna PEFC (PEFC/ 05-22-11) och/eller FSC® (FSC-C014930). Att certifiera sitt skogsbruk är ett ställningstagande och en signal till marknaden och samhället om ett aktivt och ansvarsfullt skogsbruk där hänsyn tas till miljö, ekonomi och sociala frågor. Att Södra kan erbjuda certifierade produkter när vi säljer på en global marknad skapar mycket bättre förutsättningar för en bra och lönsam affär.

Årliga revisioner

Skogsbrukscertifieringarnas trovärdighet upprätthålls genom årliga interna och externa revisioner. Då följer man upp att reglerna efterlevs och att ständiga förbättringar uppnås. Både Södras egen personal, interna rutiner och certifierade medlemmar ingår i revisionerna. Efter ett slumpmässigt urval besöks ett antal certifierade medlemmar och fastigheter av en intern eller extern revisor. Den interna skogsrevisionen pågår under större delen av året och totalt besöks cirka 150 medlemmar per år. Den externa revisionen genomförs under våren, normalt under två månaders tid, och då besöks ett 70-tal

certifierade medlemsfastigheter av certifieringsorganet DNV.

Större avvikelser åtgärdas nu

Den senaste externa revisionen genomfördes under våren 2025 på 74 certifierade fastigheter. Resultatet visar visserligen att de flesta skogar sköts bra och enligt kraven, men det visar också att det finns områden som både Södra, i egen-skap av gruppcertifikatsägare, och ett antal certifierade medlemmar behöver förbättra.

Sammantaget identifierades åtta större avvikelser, varav fyra riktas mot Södra och fyra riktas mot enskilda skogsägare. För att säkerställa framdrift och effektivitet i åtgärdsplaneringen av dessa

avvikelser har en särskild arbetsgrupp tillsatts. I nuläget ligger fokus på grundorsaksanalyser och konkreta åtgärdsförslag, för att sedan implementera och utföra de förebyggande och förbättrande åtgärder som krävs under de kommande tre månaderna.

Hänsyn i kantzoner och bryn

Stora avvikelser i den externa revisionen handlar bland annat om att hänsyn inte har tagits i kantzoner och bryn, att inte tillräckligt med förebyggande åtgärder har vidtagits för att undvika körskador och att felprioriteringar har gjorts vid avsättning av skogsmark för naturvård. Att den som utför en åtgärd inte har

Scanna QR-koden och läs mer om nya Moheda M51DT-kranen

MOHEDA M51DT NY KRAN MED DUBBELTELESKOP OCH EN RÄCKVIDD PÅ 8,7 METER!

Var du på Elmia Wood?

Där var det **premiär för nya Moheda M51DT med dubbelteleskop.**

Passar på Moheda 12-15-tonsvagnar. Läs mer om M51DT på ftgmoheda.com eller kontakta din lokala Lantmännen Maskin-anläggning för mer info.

FTG | MOHEDA
www.ftgmoheda.com

EU-dom kan få konsekvenser för skogsbruket

En EU-dom om hur man ska få avverka skog under fåglars häckningsperiod kan komma att påverka svenskt skogsbruk. – Domen skulle kunna få ganska långtgående konsekvenser men det finns utrymme för rimligare tolkningar. Vår förhoppning är att myndigheterna i Sverige kommer att hantera detta på ett väl avvägt sätt, säger Jonas Rydström, jurist på Södra.

Upprinnelsen till domen är en konflikt mellan två estniska skogsbolag och landets miljömyndighet rörande miljömyndighetens beslut att med stöd i EU:s fågeldirektiv förbjuda avverkning under en viss period av året. Enligt direktivet ska varje medlemsstat i EU vidta nödvändiga åtgärder för att införa ett generellt system för att skydda samtliga fågelarter från avsiktligt störande och dödande. Ärendet tog sig ända upp till Högsta domstolen i Estland som i sin tur vände sig till EU-domstolen för hjälp med tolkning av vissa bestämmelser i direktivet.

I början av augusti kom svaret. EU-domstolen beslutar att fågeldirektivet ska tolkas så att även skogsbruksåtgärder kan anses vara avsiktlig dödande, förstörande av bon eller störande av fåglar samt att ”när det utifrån vetenskapliga uppgifter

och observationer av olika fåglar går att dra slutsatsen att [den aktuella skogen] innehåller cirka tio häckande fågelpar per hektar [...]”

så omfattas genomförandet av en sådan avverkning under fåglarnas häcknings- och uppfödningstid av förbudet [i direktivet]”

Hur resonerar EU-domstolen när de bedömer att skogsbruk är ”avsiktligt” störande eller dödande av fåglar?

– EU-domstolen menar att avsiktlighet inte endast föreligger när utövaren har till syfte att fånga, döda och störa fåglar eller förstöra deras bon och ägg, utan även när åtgärden som vidtas innebär ett godtagande av risken för detta, säger Jonas Rydström.

Vad menas med att ha ”godtagit” en risk?

– I sin dom skriver EU-domstolen att när det konstaterats att det finns en viss mängd häckande fåglar per hektar så innebär genomförandet av avverkningen att risken

har godtagits. Domstolen för sedan ett resonemang om vad som krävs för att göra ett sådant konstaterande.

Så här jobbar Södra idag med att värna fågellivet

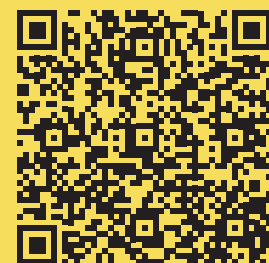
I Södras rutiner ingår att ta hänsyn till fåglars häckningsperioder och till hotade och sällsynta fågelarter.

Skogsbruksåtgärder genomförs inte i flerskiktade, lövdominerade skogar under fåglarnas häckningsperiod (från april till och med juni). Med flerskiktad skog menas att där finns mer än två skikt (höjdnivåer bland träden).

Åtgärder genomförs inte heller i lövskogar med ett rikt skikt av buskar (exempelvis hassel, nypon, hagtorn och slån) eller som i övrigt har kända häckningsplatser för fåglar. Dessa lövskogar hyser ofta både ett stort antal häckande fåglar och även många olika arter av fåglar.

Där det finns sällsynta och hotade fågelarter genomför Södra inte några åtgärder under häckningstid (vilket ibland kan vara en annan tidsperiod än april-juni). Därutöver så anpassas den naturhänsyn som ingår för Södra att alltid lämna i skogen, så att hänsynen ger just dessa arter förutsättningar att fortsätta kunna leva i området. Det kan vara skyddande trädgrupper vid boplatser, enskilda träd som är eller kan bli lämpliga som boträd i framtiden, nyskapade högstubbar och grova toppar där fåglarna hittar insekter att äta, eller skiktade kantzoner och bryn där fåglarna kan hitta både mat, skydd och bygga bo.

Som stöd vid planeringen av lämplig hänsyn använder Södras personal Skogsstyrelsens vägledningsblad för fåglar. Du hittar dem genom att söka efter vägledningsblad Skogsstyrelsen, eller genom att skanna denna QR-kod med kameran på din smartphone.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Mattias Nilsson

Artskyddsutredningen – ett steg mot större tydlighet för skogsägare

Regeringens nya förslag om artskydd kan innebära lättnader för dig som skogsägare. I en promemoria – ett kort dokument som sammanfattar ett förslag till förändring i lag eller regelverk – föreslås att åtgärder som uppenbart inte skadar fridlysta arter ska undantas från reglerna. Jord- och skogsbruk nämns särskilt som exempel på verksamheter som kan omfattas av undantaget, vilket är ett viktigt besked för dig som bedriver aktivt skogsbruk.

Förslaget innebär också att pågående markanvändning inte ska försvåras av enskilda fynd av fridlysta arter, så länge påverkan bedöms som marginell. Fokus flyttas från enskilda individer till att bedöma påverkan på hela artens population på nationell nivå – ett perspektivskifte som Södra länge efterfrågat.

Möjlighet till dispens

Vid större påverkan, exempelvis vid elnätsutbyggnad, öppnas möjligheten till dispens om det finns ett tydligt allmänintresse. Då krävs kompensationsåtgärder eller anpassningar. – Det är positivt att regeringen lyfter behovet av regelbundna översyner av vilka arter

som är fridlysta. Naturen förändras ständigt, och det är viktigt att lagstiftningen hänger med, säger Marcus Svensson, näringspolitisk chef på Södra.

Södra välkomnar förslagen, men konstaterar att det fortfarande finns osäkerheter. Hur myndigheterna kommer att tolka förändringarna återstår att se, och det är troligt att vissa delar kommer att prövas rättsligt. Förändringarna träder i kraft 1 juli 2026.

Artskyddsutredningen är en del av ett större sammanhang där även Skogsutredningen spelar en viktig roll. Södra hoppas att regeringen går vidare med de förslag som lagts fram där, och att den aviserade grund-

lagsutredningen kan bidra till ett starkare skydd för både jord- och skogsbruk.

Värna skogens många värden

Med det sagt är det viktigt att vi även fortsättningsvis bedriver skogsbruk på ett ansvarstagande sätt där skogens många värden värnas. Södra jobbar med att ta hänsyn till höga naturvärden och skyddsvärda arter, det är något som är reglerat av både lag och certifierings-system, men förhoppningen är att intrånget till följd av denna hänsyn kommer begränsas eller ersättas ekonomiskt.

Text: Marcus Svensson Foto: Tomas Rahm

Välj skogen – välj framtiden!

Med gymnasiereformen GY25 stärker vi vår skogliga utbildning ytterligare. Våra elever blir eftertraktade på arbetsmarknaden och får de bästa förutsättningarna att bli maskinförare, skogsvårdare – eller att läsa vidare på högskola och universitet.

Inget gör dig bättre förberedd än att välja Skogsbruk på Naturbruksgymnasiet Kalmar. **Vi står redo att utbilda dig till nästa generations skogsproffs!**

nbgkalmars.se

Naturbruksgymnasiet
Kalmar

Fågelsång i fokus

Ernie Haglund får stipendium för forskning vid vattendrag

Årets stipendium från Gösta Edströms hedersfond, på 50 000 kronor, har tilldelats Ernie Haglund, doktorand vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Ernie forskar på hur kantzoner vid vattendrag påverkar olika artgrupper – däribland fåglar – och stipendiet möjliggör inköp av ljudboxar för att spela in fågelsång i fältförsöken.

Ungefär var femte europeisk vattenmiljö finns i Sverige. Dessutom är 70 procent av landets yta täckt av skog. Ändå är det mycket vi inte vet om vattendrag, dess arter och hur skogsbruket kan påverka dem.

Vid vattendrag ska det lämnas en kantzon av träd och buskar. Kantzonen fyller många funktioner, till exempel att skydda vattenmiljön från slamm och partiklar och ge viktig beskuggning för bäcken. Kantzonen är även en viktig livsmiljö för många arter. Hur en kantzon kan utformas för att dessa funktioner ska mötas på bästa sätt är något Ernie Haglund studerar.

– Jag arbetar med små vattendrag omgivna av skog. Här utvärderar jag olika skogsbruksmetoders påverkan på olika arter. Min forskning jämför trakthyggesbruk med hyggesfria metoder, säger Ernie Haglund.

Plockhuggning

Det finns många olika hyggesfria metoder – studien fokuserar på plockhuggning. På stora arealer kan det innebära vissa praktiska utmaningar. I en tät skog är det inte alltid möjligt för maskiner att ta sig fram till varje enskilt träd. När vatten ingår i skogslandskapet uppstår ytterligare utmaningar, särskilt med tanke på risken för körskador.

– Om vi ser dessa utmaningar i ett större sammanhang, uppstår nya möjligheter och synergier. Genom att lämna bredare kantzoner kan vi skydda vattenmiljön – och genom att plockhugga i kantzonen kan vi kompensera för den ekonomiska förlust som en breddad kantzon innebär. Dessutom kan vi köra maskiner utmed det omgivande hygget. Därför testar vi plockhuggning i både 15 och

Ernie forskar på hur kantzoner vid vattendrag påverkar olika artgrupper. Han har tillgång till data från både före och efter förnygringsavverkning, vilket ger studien extra styrka. Slutrapport väntas publiceras 2028.

30 meter breda zoner och jämför med trakt-hyggesbruk, säger Ernie.

– Jag undersöker hur plockhuggning påverkar klimatet i kantzonen – till exempel temperatur, fukt och solinsläpp. Därefter kopplar jag detta till växter, mossor, och insekter, både på marken och i bäcken. Med stipendiet från Södra kan jag nu stolt addera två mycket viktiga artgrupper – fåglar och fladdermöss. Skog kring vattendrag är särskilt viktiga för dessa arter. Vissa, som vattenfladdermusen, är starkt beroende av dessa miljöer. Vilka krav har dessa arter på sin omgivning?

Kan plockhuggning i bredare kantzoner vara ett sätt att kombinera skogsbruk med skydd av biologisk mångfald?

24 ljudboxar

Eftersom doktorandstudierna inte täckte kostnaden för ljudboxarna, har Södra bidragit med finansiering av 24 boxar. Dessa sattes upp i våras i ett område i Bergslagen, från Örebro till Ludvika, och har spelat in fågelsång inför kommande förnygringsavverkning i vinter. Därefter kommer förändringar i fågellivet att följas över tid vid trakthyggesbruk och hyggesfria metoder.

Unik tillgång till data

– Det är unikt att ha tillgång till data både före och efter förnygringsavverkning. Det ger studien extra styrka. Jag kommer att följa vilka fåglar som stannar kvar efter två år och hur artsamhället förändras. Jag är möjligen en obotlig optimist, men jag tror starkt på vårt arbete för hållbarhet. Att skapa livsmiljöer för olika arter behöver inte innebära att skogsbruket upphör. Det är det jag tror på – och det jag vill forska om. Slutrapporten väntas publiceras 2028, berättar Ernie.

Text: Åsa Wernersson
Foto: Privat

Kurs i naturvårdande skötsel (NS) utanför Ätvidaberg i slutet av augusti 2025.

Gynna miljövärdena med naturvårdande skötsel

Har du områden på din fastighet som du har sparat för naturvårdens skull? Behöver de skötas för att behålla sina miljövärden? Södra hjälper dig att genomföra åtgärder för att gynna både växter och djur, kulturmiljöer och sociala värden.

Naturvårdande skötsel är aktuellt i de skogsområden där målsättningen är naturvård och där naturvärdena är skötselkrävande. Om du har en grön skogsbruksplan kallas dessa bestånd för NS – Naturvård skötsel. Naturvårdsåtgärder kan även genomföras i andra delar av din skog, exempelvis runt enskilda naturvårdesträd eller i hänsynsytor som lämnats för naturvård inom produktionsbestånden.

Varför behövs naturvårdande skötsel?

Arter som behöver ljusa och öppna trädmiljöer kan ha svårt att överleva i såväl täta, skötta virkesskogar (PG – Produktion med generell hänsyn) som i skuggiga naturvårdsskogar (NO – Naturvård orört). Genom naturvårdande skötsel kan ljusöppna miljöer skapas vilket många växter, fjärilar och bin är beroende av.

Mångfald skapar mångfald. Genom att öka variationen av miljöer, träd och buskar kan en större mängd arter hitta livsmiljöer. Särskilt viktigt är att öka mängden död ved, eftersom nästan hälften av de hotade skogsarterna har en koppling till död ved.

Att bevara och utveckla de biologiska värdena kan gå hand i hand med rekreation och kulturmiljövärden.

En viktig del av ett ansvarsfullt skogsbruk

Genom att inte bara frivilligt sätta av delar av sin skog för naturvårdsändamål, utan även förvalta dessa skogar på ett klokt sätt, bidrar vi skogsägare till ett ansvarsfullt skogsbruk. Tillsammans med miljöhänsynen i produktionskogen utgör naturvårdsavsättningarna grunden till en rik biologisk mångfald. Kom ihåg, några av de sämsta NS-åtgärderna är de som aldrig blir utförda.

Text: Therese Lindström Foto: Jonas Hägg

Mer information

Vill du läsa mer om naturvårdande skötsel hittar du information på Södras webbplats [sodra.com](https://www.sodra.com) under Skogsägare och Tjänster.

Skanna QR-koden med din smartphone för att komma direkt till sidan.

Läs på nästa uppslag om hur Katarina och Per förenar skogsskötsel med omsorg om natur och kultur.

Utbildningar för personal och entreprenörer

Södra håller löpande i kurser i naturvårdande skötsel för fältpersonal och entreprenörer. Detta för att de NS-åtgärder Södra utför hos medlemmarna ska vara av god kvalitet och bli genomförda under lämplig tid under året. Under kurserna lyfts också hur viktiga NS-bestånden är för den biologiska mångfalden och hur angeläget det därför är att skötseln blir genomförd.

När Södra håller i NS-kurs besöks olika bestånd i skogen, både sådana med åtgärdsbehov och redan åtgärdade. Fokus ligger på vilken naturvårdande skötsel som är lämplig i de olika bestånden och hur Södras fältpersonal, entreprenörer och markägare tillsammans lyckas med den.

Vill du ha hjälp?

Har du skogsområden på din fastighet där naturvårdande skötsel kan vara aktuellt? Hör av dig till din rådgivare. Södra hjälper dig att genomföra åtgärder för att gynna både växter och djur, kulturmiljöer och sociala värden.

Text: Therese Lindström

Här sitter Per, Katarina och Johan på den gamla husgrunden från slutet av 1800-talet. Husgrunden och jordkällaren har synliggjorts genom att ta bort träd och buskar från dessa platser. Tillsammans har de gjort upp en plan för arbetet som de har låtit ta tid. De är mycket nöjda med resultatet och är öppna för att göra fler NS-åtgärder.

Katarina och Per förenar skogsskötsel med omsorg om natur och kultur

Med ett genuint intresse för naturvård har Katarina och Per Johnsson skapat ett unikt NS-område på sin fastighet i Dals Långed. Genom att kombinera aktiv skogsskötsel med omtanke om biologisk mångfald och historiska värden har de förvandlat igenvuxna granmarker till ljusa, levande miljöer där både människor, djur och växter trivs. Deras arbete är ett exempel på hur aktiv skogsskötsel och naturvård kan gå hand i hand.

Katarinas och Pers tre fastigheter är belägna runt Dals Långed, i ett område som är ett koncentrat av hela landskapets skönhet. Här möts tät skog, klara sjöar och kuperad terräng inom ett kort avstånd, vilket skapar en miljö som närmast känns sagolik.

– Gården vi bor på heter Anfastebyn och har gått i släkten sedan 1723. 1985 var det dags för mig att ta över stafettpippen från

min far och jag och Katarina har drivit gården tillsammans sedan dess. Under åren har vi köpt till ytterligare två fastigheter. Med tanke på framtiden och våra tre barn har vi valt att behålla fastigheterna separata, som ett sätt att underlätta ett kommande generationsskifte, berättar Per.

Paret bedriver ett aktivt skogsbruk och är själva mycket engagerade. De planterar, röjer

och gallrar, medan föryngrings-avverkningen lejs bort. Naturvården har alltid varit en självklar del i hur de förvaltar gården.

– Vi har alltid haft ögonen öppna för områden som lämpar sig för naturvårdande skötsel (NS). Det är ofta platser som är svårbrukade och där äldre träd har fått stå kvar. Ett exempel är ett område uppe på ett berg med lodräta klippväggar, där marken

aldrig tidigare har brukats och där gamla aspar fortfarande växer. Vi har också tagit bort gran och i stället bevarat lövträd längs en sjö, säger Katarina.

Det första större NS-området tog form i samband med köpet av fastigheten Asslebyn som ligger belägen vid en sjö. Vid köpet var den igenväxt med gammal granskog, men paret såg potentialen, både som produktionsskog

I sumpskogspartier har mycket av granen plockats bort. Detta för att gynna lövträden som annars på sikt blir utkonkurrerade. Cirka 10 procent av den yngre granen har sparats samlat i grupper, för att gynna fågelfaunan.

och som en del av ett större naturvårdsarbete.

– På fastigheten finns ett särskilt område på fem hektar som väcker känslan av att människor en gång har levt där, i samspel med naturen och av vad sjön gav. Den historiska atmosfären gjorde att vi ville ta bort granen, gynna lövträden och öppna upp så att ljuset åter kunde nå marken och området få tillbaka sin karaktär, säger Per.

Skattgömma med kulturminnen

Området är dessutom en skattgömma när det gäller kulturminnen. Här finns gamla boplatser från stenåldern, där man hittat över 500 fynd i form av olika verktyg och redskap. I slutet av 1800-talet var området odlat och dikat, och det finns både en husgrund och en jordkällare från den tiden. Här finns även en stor fångstgrop för fisk samt en bevarad grusgrop. Grusgropar brukar normalt släntas igen, men i det här fallet fungerar den som boplatser för fåglar, till exempel backssvalor, och för insekter. På området finns också en sumpskog och ett stort antal aspar som är över 40 centimeter grova.

All asp har lämnats på området. Tyvärr har Per och Katarina problem med bäver som skadar träden och måste därför näta in asparna. Även om bävern skapar död ved, som ju är positivt för många arter, så vill paret även ha kvar många levande aspar.

Känslan, ekonomin och den rika historien gjorde att paret för tre år sedan beslutade sig för att avsätta området till naturvårds-skötsel. Kontakt togs med Södras rådgivare Johan Andersson, och tillsammans bestämde de sig för att söka "Stöd till natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen" (Nokås) från Skogsstyrelsen.

Nokås

– En skogskonsulent från Skogsstyrelsen kom ut och visade oss vilka naturvärden som fanns och vilka åtgärder vi kunde göra. För att få stödet, som täcker 70 procent av kostnaden, behöver vi följa rådgivningen. Konsulenten kom med flera värdefulla förslag som vi inte hade tänkt på, till exempel att spara några kjolgranar som betesdjuren kan söka skydd under vid regn, och att ringbarka björkar för att skapa död ved, säger Katarina.

För ett år sedan påbörjade entreprenören Roots Skogsvård arbetet. Katarina och Per var delaktiga med förröjning och gallring.

– Samarbetet med både rådgivare och entreprenör har fungerat mycket bra. Entreprenören har följt rådgivningskvittot och

En gammal bevarad grusgrop har blivit boplatser för fåglar, som till exempel backssvalor, och för solitära bin och andra insekter.

För att tydliggöra var områdets alla kultur lämningar finns har skördarföraren skapat kulturstubbar. Dessa minskar risken för att lämningarna skadas av skotaren, eller vid NS-åtgärder i framtiden.

NS-området ligger vackert beläget vid en sjö. Här är aspar bevarade.

har stämt av med oss, så att resultatet blivit precis som vi tänkt oss, säger Per.

Johan Andersson, rådgivare på Södra, har funnits med som bollplank under hela processen.

– Projektet har fått ta tid och vi har tillsammans funderat och gjort upp en plan för vad det är för värden som ska gynnas och hur vi ska hugga. Naturvårdsuppdragen är ett välkommet inslag som gör mitt arbete mer varierat, säger han.

Svag bärighet

En utmaning med åtgärden var den bördiga marken med svag bärighet. Arbetet planerades dock in väl i tid och genomfördes när det var torrt och bra väder. Det var bara ett område ute på en udde som de inte kom åt och där fick granarna stå kvar.

– Idag består det fem hektar stora området av många grova aspar, ek, lind, björk, lönn och sälg. Vi hoppas att lövet kommer att explodera, och därmed blir det en del röjning framöver. Målet är att hålla det rent från gran, säger Per. NS-åtgärden ska på sikt gynna skalbaggar, insekter, tickor och fåglar samt örter och blommor.

Det kommer bland annat växa mer blåsippor i området.

– Det finns mycket i marken som inte har fått komma upp eftersom det tidigare varit för mörkt. Just nu går korna och betar, vilket rör om i jorden och hjälper fröna att komma i gång. Det ska bli spännande att se vad det blir för gamla växter som kommer fram. Redan nu har det blivit många fåglar och insekter, säger Katarina.

Fler NS-områden

Det kommer att bli fler NS-områden i framtiden.

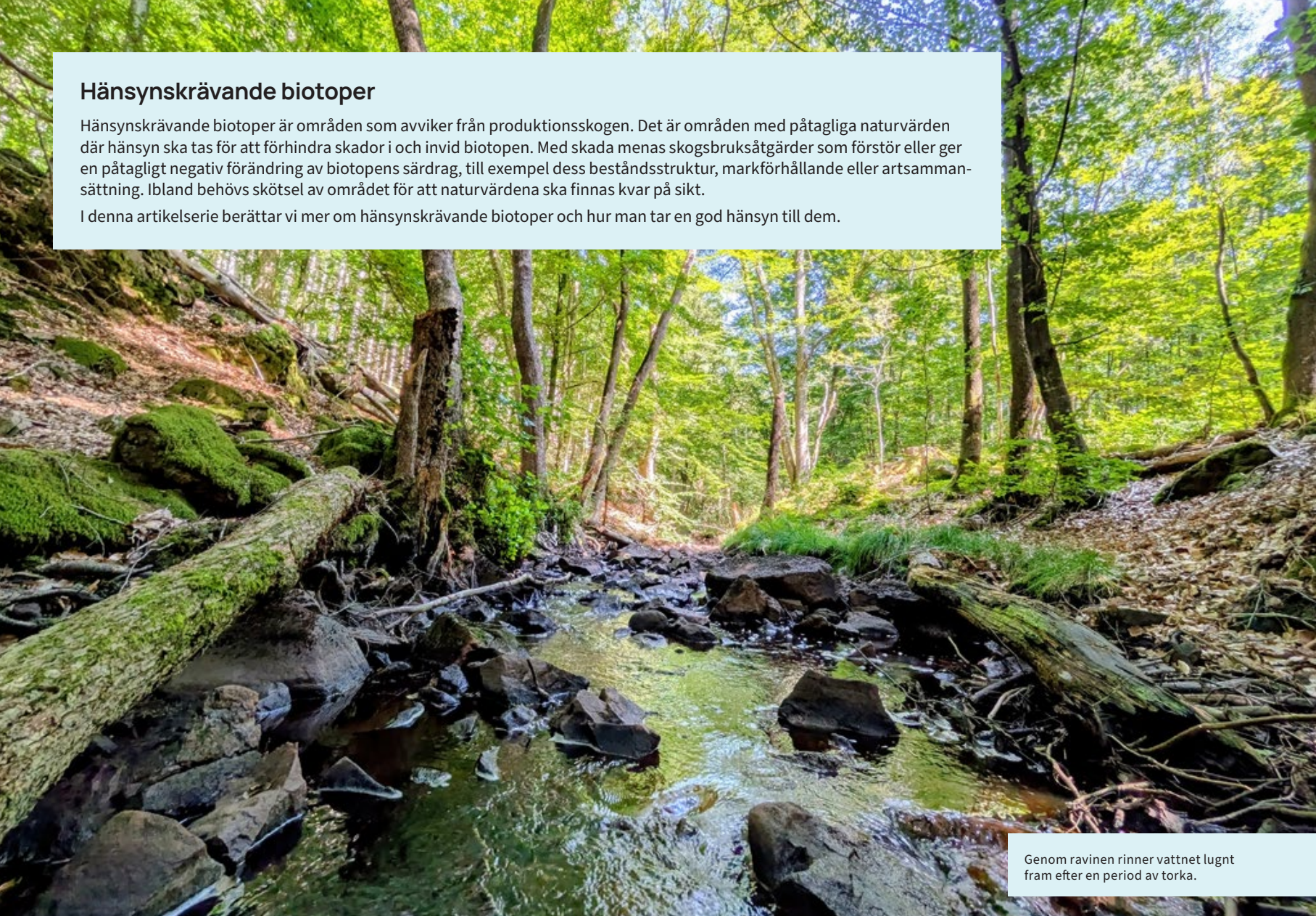
– Vi är öppna för fler områden. Vi känner inte att nu är vi nöjda utan vi ser framåt, tänker och planerar. Framöver kommer vi också att få hjälp med det. Vi planerar för generationsskifte på Anfastebyn. Vår äldste son ska ta över och vi kommer att flytta till Asslebyn. Nu är det nästa generations tur att bli delaktig, och vi ser med tillförsikt på framtiden – att driva gården med rötterna kvar i historien och blicken riktad framåt, avslutar Per.

Text och foto: Åsa Wernersson

Hänsynskrävande biotoper

Hänsynskrävande biotoper är områden som avviker från produktionsskogen. Det är områden med påtagliga naturvärden där hänsyn ska tas för att förhindra skador i och invid biotopen. Med skada menas skogsbruksåtgärder som förstör eller ger en påtagligt negativ förändring av biotopens särdrag, till exempel dess beståndsstruktur, markförhållande eller artsammansättning. Ibland behövs skötsel av området för att naturvärdena ska finnas kvar på sikt.

I denna artikelserie berättar vi mer om hänsynskrävande biotoper och hur man tar en god hänsyn till dem.

Genom ravinen rinner vattnet lugnt fram efter en period av torka.

God livsmiljö i raviner och klyftor

I klyftor och raviner kombineras flera olika miljöer. Det beror på att de kan ha både värden knutna till bergbranter, lodytor eller blockiga miljöer tillsammans med de fuktiga sumpskogsliknande miljöerna nere i själva bottenfåran där luftfuktigheten är betydligt högre. Komplexa områden med spännande historier och mystik. Förre ville man gärna tolka dessa formationer som jättars verk och en livsmiljö för troll och oknytt. Men även om verkligheten skiljer sig stort från sagans värld är dessa områden fantastiska miljöer att röra sig i och en god livsmiljö för olika arter.

Klyftor är branta, smala brott i bergsgrunden, ofta skapade av förkastningar eller frostsprängningar. När vi talar om klyftor menar vi försänkningar som är minst 2,5 meter i vertikal riktning.

Raviner är dalgångar med branta sidor, men mindre branta än klyftor. Dessa har ofta skapats genom erosion då vattnet skurit sig ner i bottenmaterialet som är någon form av isälvsediment eller direkt berggrund. Med ravin avses försänkningar som är minst 5-10 meter i vertikal riktning. Även grundare försänkningar kan ha höga naturvärden.

Naturvärden knutna till raviner och klyftor

- Hög och jämn luftfuktighet, stabilt klimat.
- Ofta helt eller delvis orörda.
- Goda miljöer för mossor, lavar, vedsvampar och kärlväxter.
- Källor och källpåverkad mark finns ofta i ravinerna.

Skötsel

Förändringar i terrängformationen kan ha stor betydelse för biotopens mikroklimat, därför avgränsas området så att mikroklimatet bevaras. För att säkerställa detta lämnar vi vid behov en skyddszon om/där området exempelvis planar ut och övergår i vanlig produktionskog så att en åtgärd inte påverkar själva biotopen. I raviner där luften är fuktig växer gärna lavar, mossor, vedsvampar och kärlväxter och då området oftast varit orört finns det inte sällan död ved i olika stadier.

Målbild för god miljöhänsyn

- Raviner och klyftor lämnas orörda.
- Undvik körning i raviner. Naturvårdande plockhuggning av enstaka grova träd kan göras från brottkanten om det har en begränsad påverkan på beståndsklimatet, som till exempel större raviner.

Text och foto: Maria Geivald

Skogens arter I denna artikelserie berättar vi om olika arter som finns i skogen. Förhoppningen är att ge dig som läsare och skogsägare mer kunskap om olika arter och öka ditt intresse för det myller av mångfald som du kan hitta i din skog.

Slånlav – i den fattiges bröd och den rikes parfym

Slånlav (*Evernia prunastri*) är en vanlig syn på buskar och träd i södra delarna av landet. Givetvis kan man hitta den på slånbuskar, men laven trivs på barken av olika sorters lövträd, barrträd och även på sten i vissa fall.

Laven är buskig i växtsättet, har en grågrön ovansida med ljusgul undersida och blir upp till 10 centimeter hög. Slånlaven kan förväxlas med gälllaven vid en snabb titt, men gälllaven har en svart undersida.

I människans tjänst sedan 1500-talet

Dekokt av slånlav sägs ha sammandragande effekt på eksem och mindre sår, hjälpa mot kvinnliga åkommor och kunde nyttjas både utvärtes och invärtes då den ansågs hjälpa mot diverse problem och elakartade förändringar i kroppen. Ska tydligen vara både besk och slemmig för den som är nyfiken.

Men inte bara i husapoteket hade vi användning av slånlaven utan den kunde nyttjas för att dryga ut brödbaket i fattiga tider och den har även använts till att färga garn och framställa parfym. Doft av jord och skog kan man kanske tänka sig, men utmärkande är doften av mysk. Slånlav används fortfarande som både binde-medel och doftbas i parfym i Syd- och Centraleuropa.

Skillnad på lavar och mossor

En lav är en kombination av en svamp och en alg som lever i symbios, medan en mossa är en grön växt. Träden tar inte skada av lavarna då de inte har några rötter att tränga in i barken med utan fäster på utsidan. De är dessutom dåliga på att hålla kvar fukt så de kan inte orsaka röta och tål också torka väl. Men i lavarna finns insekter och dessa blir mat till småfåglar så därför är lavarna en viktig tillgång för den biologiska mångfalden. Slånlaven är också en indikator på frisk luft, så passa på att ta ett djupt andetag när du passerar dem.

Skogsbruket och slånlaven

Slånlaven är inte en hotad art och missgynnas inte av skogsbruk med generell hänsyn.

Text och foto: Maria Geivald

Vi hjälper dig sälja skog och lantbruk.

LF Fastighetsförmedling har mäklare runt om i hela landet med specialkompetens inom just försäljning av skog och lantbruk. Vi vill vara en trygg partner i ditt livs största affär och finnas där för att stötta och svara på frågor från första mötet till att sista pappret är påskrivet.

I listan till höger hittar du några av våra kunniga mäklare, specialiserade på skog och lantbruk. Fler lokala mäklare går att hitta på www.lansfast.se/maklare.

Aneby, Eksjö, Tranås & Ydre
Fredrik Lennings
0737-27 70 55
fredrik.lennings@lansfast.se

Blekinge
Linda Björnlund
0703-22 95 21
linda.bjornlund@lansfast.se
Mikael Pålsson
0700-91 79 17
mikael.palsson@lansfast.se

Falkenberg
Katarina Söderberg
0790 66 41 70
katarina.soderberg@lansfast.se

Falköping, Tidaholm
Gregers Winbo
0738-67 08 36
gregers.winbo@lansfast.se

Hälsleholm, Kristianstad & Osby
Albin Nilsson
0701-44 37 18
albin.nilsson@lansfast.se

Mikael Pålsson
0700-91 79 17
mikael.palsson@lansfast.se

Jönköping, Vetlanda, Vaggeryd, Sävsjö & Värnamo
Lars Wesslund
0705-89 38 50
lars.wesslund@lansfast.se

Klippan, Perstorp
Martin Olofsson
0733-24 26 82
martin.olofsson@lansfast.se

Kronobergs län
Jonas Hellström
0705-14 46 33
jonas.hellstrom@lansfast.se

Kungsbacka
Philipp Bisping
0769-42 24 54
kungsbacka@lansfast.se

Kinda, Linköping & Åtvidaberg
Gustaf Eriksson
0703-51 05 77
gustaf.eriksson@lansfast.se

Lerum, Alingsås, Vårgårda, Herrljunga, Lilla Edet, Trollhättan & Vänersborg
Peter Eriksson
0706-61 85 52
peter.eriksson@lansfast.se

Mariestad, Töreboda & Gullspång
Rebecca Thörnberg
0709-66 29 58
rebecca.thornberg@lansfast.se

Mjölby, Boxholm & Ödeshög
Caroline Perdegård
0761-15 32 11
caroline.perdegard@lansfast.se

Norrköping, Söderköping, Finspång & Valdemarsvik
Rebecca Regnander
0709-99 23 75
rebecca.regnander@lansfast.se

Nässjö
Kristen Hempel
076-112 17 00
kristen.hempel@lansfast.se

Sjuhärad
Henrik Dahlgren
072-145 37 27
henrik.dahlgren@lansfast.se

Skövde, Tibro & Hjo
Victor Koinberg
0703-32 74 00
victor.koinberg@lansfast.se
Jenny Blomberg
0733-92 13 36
jenny.blomberg@lansfast.se

Vara, Skara, Herrljunga
Therese Häggsjö
0706-64 45 38
therese.haggsjo@lansfast.se

Hur påverkar skogsskötseln ditt svampställe?

Sensommar och höst är svamparnas högtid. Då visar sig våra älskade kantareller och andra mykorrhizasvampar. Men svamparna finns förstås och växer nere i marken året runt, även när de inte syns och går att plocka. I det nya webbvertyget ”Svampskog” från Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) kan du lära dig mer om svamparnas liv. Här kan du ta reda på vilka svampar som kan finnas i din skog och hur de påverkas av olika skogsbruksåtgärder under en skogsgeneration.

Det är svampforskaren Anders Dahlberg vid SLU, tillsammans med vetenskapsillustratören Jacob Bertilsson, som med interaktiva bilder och text vill sprida kunskap om svamparnas värld. Uppgifterna baseras på de senaste årens forskning tillsammans med resultaten från en pågående DNA-undersökning av svamp i svensk skogsmark. Webbvertyget som är mobilanpassat vänder sig främst till skogsägare och andra skogsverksamma, men är lärorikt för alla intresserade.

Svamparna är avgörande för skogens välmående

De flesta svampar man ser på marken i skogen är mykorrhizasvampar. Det gäller nästan alla våra mat- och giftsvampar, ett stort antal ovanliga svampar och många fler. Att de är mykorrhizasvampar innebär att de växer i symbios med träden, det vill säga de samarbetar med träden. Symbiosen är helt livsnödvändig för alla träd. Under marken är de tunnaste rötterna hos alla träd hopkopplade och omvuxna med tunna svamptrådar (hyfer och mycel), som likt diskborstar spretar ut och hundrafalt förstörar trädens rotsystem. Det är ett ömsesidigt beroende som utvecklats under många miljoner år. Träden får det mesta av sin näring och vatten genom svamparnas försorg. Samtidigt får svamparna sin energi i form av socker som trädens blad eller barr har bildat med hjälp av solens energi (fotosyntesen).

Rödgul trumpetamp (*Craterellus lutescens*). Foto: Anders Dahlberg

Mykorrhizasvamparna är lika viktiga för träden och skogen som mag- och tarmbakterier är i våra kroppar.

DNA avslöjar svamparnas dolda liv i marken

Eftersom svamparna oftast inte syns är det svårt att veta vilka arter som finns i en skog. Det går inte heller att urskilja svampindivider eller hur stora de är. Men med DNA-teknik och senare års forskning börjar vi bättre förstå den fascinerande världen i vår skogsmark. Det finns ofta ett par hundra olika arter mykorrhizasvampar i en äldre skog. År det gynnsamma väderbetingelser bildar många av dem fruktkroppar, alltså den delen av svampen som vi ser på marken. Men det är också många arter som har så små och obetydliga fruktkroppar att man måste vara specialist

för att hitta dem. Precis som hos växter och djur är det några få arter som är vanliga och dominerar, medan de allra flesta är mer ovanliga. Rötterna på äldre träd kan samtidigt växa i symbios med 50-talet olika arter. Där olika trädets rötter överlappar kan svamparnas mycel koppla ihop träden.

På samma sätt som hos träd liksom alla växter och djur, finns det olika individer hos svamparna. Ofta kan man misstänka att fruktkroppar som växer nära varandra kommer från samma mycel som står bredvid varandra. Forskningen visar att mycel hos mykorrhizasvampar typiskt är någon eller ett par kvadratmeter stora, att de är långlivade och att de kan bli lika gamla som träd. I *Svampskog* illustreras schematiskt hur svampindivider och mycel breder ut sig och ser ut i en skog.

Tegelkremla (*Russula decolorans*) – en av Sveriges allra vanligaste svampar. Foto: Michael Krikorev

Undersök vilka svampar du kan ha i din skog

I webbvertyget kan man på egen hand undersöka vilka svampar som kan finnas i olika slags skogar, till exempel i en äldre blåbärsgranskog i södra Sverige. Man får en bild av sannolikheten att olika vanliga arter, vanligare matsvampar, vanliga giftiga svampar och naturvårdsarter (rödlistade arter och signalarter) förekommer. Uppgifterna baseras på DNA-undersökningar av marken i skogen. Sedan 2015 DNA-analyseras de markprover som SLU:s Markinventering och Riksskogstaxering samlar in från hela Sverige. Detta för att identifiera och undersöka förekomsten av svampar i skogsmark. Hittills har 2 500 skogar runt om i landet undersökts och över 800 arter mykorrhizasvampar påträffats. Resultaten

Karljohansvamp (*Boletus edulis*). Foto: Michael Krikorev

ger en bra bild av förekomster av vanliga arter.

De flesta arterna är dock för ovanliga för att påträffas med provtagningen för DNA-undersökningen. Webbvertyget visar därför också alla mat-, gift- och naturvårdssvampar som kan finnas, baserat på en sammanställning av i vilka skogsmiljöer deras fruktkroppar hittas.

Granblodrisk (*Lactarius deterrimus*). Foto: Michael Krikorev

Se hur olika skogsskötsel påverkar

När träd avverkas upphör deras transport av socker till sina rötter och vidare till svamparnas mycel.

Då tynar trädets mykorrhizasvampar bort och dör. Ett kallt hygge utan träd innebär att de allra flesta mykorrhizasvamparna försvinner. Det behövs träd för att arterna och dess mycel ska kunna leva vidare. Det kan svamparna göra runt hänsynsträd, när hygget gränsar mot skogskant där träd-rötterna breder ut sig in på avverkningen, samt på trädplanter och fröträd som finns kvar. Dessa svampmycel kommer att kunna fortsätta växa i den uppväxande generationen av skog. De allra flesta svamparna behöver dock spridas in och etableras på nytt. Det sker nästan uteslutande med sporer från andra svampar i närområdet. Därför har arter som är ovanliga eller saknas i närheten svårt att komma tillbaka.

I *Svampskog* kan man prova och i bilder se hur trakthyggesbruk och olika hyggesfria metoder påverkar förekomsten av mykorrhizasvampar och deras markmycel under en skogsgeneration. Olika skogsskötsel kan jämföras sida vid sida och det går att se hur olika slags mykorrhizasvampar påverkas.

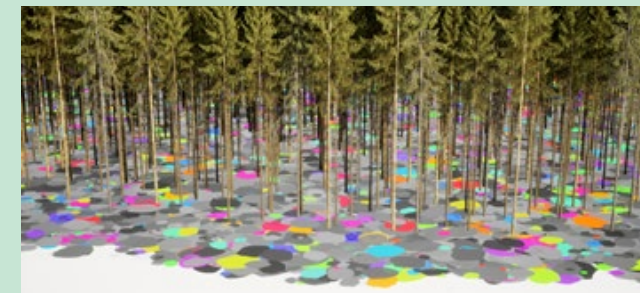
Text: Anders Dahlberg, Sveriges Lantbruksuniversitet

Webbvertyget Svampskog är framtaget av SLU och finansierat av Skogssällskapet, Skogsstyrelsen och EU.

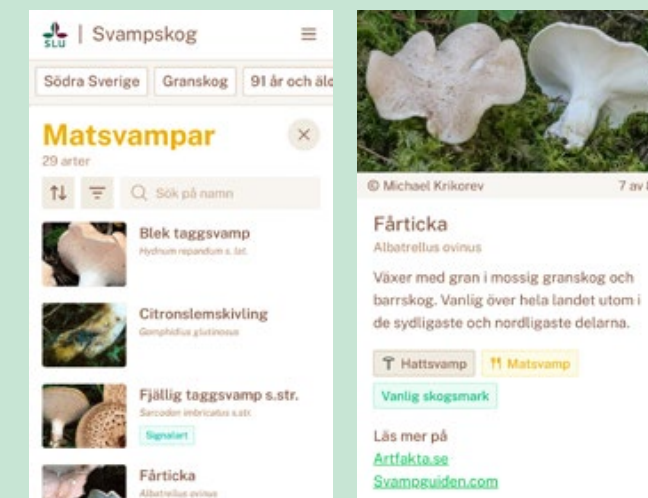
Svampskog finns för både dator och anpassat för mobil. Sök ”Svampskog” och använd direkt.

Fakta och data kommer från sammanställd forskning, Markinventeringen, SLU Riksskogstaxeringen och SLU Artdatabanken. En referensgrupp med representanter från Bitzner, Skogforsk, Skogsstyrelsen, SLU-Artdatabanken, Sveaskog och Södra Skogsägarna har medverkat i utvecklingen.

Under 2026 hålls webinarier om innehållet och att använda webbvertyget. För information och anmälan, sök på ”Se svampen i din skog och SLU” eller skanna QR-koden.

I skogen finns en mångfald av svampar som lever med sitt mycel i marken och samarbetar med träden. Här illustreras de olika individerna av svampar med en palett av färger, som delvis överlappar varandra och alltså lever tillsammans med samma träd. Vissa av svamparna är vanligare än andra.

Till vänster ett exempel på sökning i Svampskog som visar en lång lista över vilka matsvampar som kan hittas i en äldre granskog med blåbärsris i södra delen av Sverige. De olika svamparna går sedan att klicka vidare på för att få mer information, som med färtickan till höger.

KUNSKAP – ENGAGEMANG – TRADITION – RESULTAT

Rolf Svensson
Lantmästare/Fastighetsmäklare
070-814 12 01

Johan Harrysson
Jägmästare/Fastighetsmäklare
073-051 45 11

LANTGÅRDAR
Jord & Skog: Förmedling, Rådgivning

Tel 0455-412 00, hk@lantgardar.nu, www.lantgardar.nu

När trä möter hav Husbåten Märta byggd i KL-trä från Södra

En längtan efter livet på vatten blev starten för en husbåt byggd med korslimmat trä (KL-trä) från Södra. Med millimeterprecision i montage, kreativ CNC-bearbetning och smart resursanvändning har projektet gett nöjda gäster och planer på fler husbåtar.

För över 20 år sedan byggde det nu 70-års jubilerande byggföretaget R.A Byggen sin första husbåt, som än idag fungerar som bostad i Malmö. Under 2024 fick Tord Andersson och hans bror ny inspiration när de hittade en fin husbåt, denna gång med syfte att hyra ut i Sölvesborgs hamn. De startade ett dotterbolag, Bra Flyt i Åhus, och gjorde verklighet av sin idé.

– Ursprungligen kommer detta från en egen längtan och den positiva känslan av att vara på vatten, lite lätt rörelse under fötterna och en horisont som gör allt jämnt. Det ger ett lugn och en glädje samtidigt. Fascinationen för vatten har funnit sedan barnsben, säger Tord Andersson, en av ägarna till R.A Byggen.

Brödernas egna erfarenheter visade att vikt kunde vara en fördel på vattnet: en tyngre, solid

konstruktion blir mindre lyhörd för vågor och vind. Med egen snickerifabrik gick tankarna åt en konstruktion av huskroppen som kunde göras både solid och rationell. Dialogen med Södra startade tidigt i processen och handlade om förutsättningar, möjligheter och att utnyttja KL-träets potential – från hela stomsystem till detaljer.

– Detta var inget vare sig vi eller Södra gjort tidigare och vi fick en nyfiken respons på våra idéer redan från start, säger Tord.

Smarta detaljer och snabb montering

Panelerna tillverkades i Södras fabrik med frästa falsar för fönster och dörrar. Restmaterialet från tillverkningen återanvändes till lister och dörrdetaljer. Dörruttag fick rundade hörn för marin känsla och dolda gångjärn frästes

in för släta ytor. Montaget gick snabbt och smidigt.

– Lossning av de långa och djupa paketeten gick smärtfritt med hamnens största truck. Med hjälp av en mycket erfaren mobilkranförare hade vi alla panelerna på plats efter fyra och en halv timme. Allt satt med en millimeterpassning så det blev stor lättnad och en hel del ryggdunk, säger Tord.

Toppbetyg från gäster

I sommar har husbåten hyrts ut till gäster från Norden, Tyskland och Frankrike som alla gett toppbetyg: 5 av 5 möjliga. Materialet och konstruktionen ger en ombonad känsla där väggar och tak är behandlade med oljepigment invändigt, golvet är lutat och belagt med hårdande hårdoljevax.

Målsättningen för R.A Byggen är att utveckla konceptet med fler husbåtar i KL-trä, men även att använda underlagen till den 30 kvadratmeter stora stomkonstruktionen som byggsats för attfallshus – monterad eller levererad komplett för inkoppling, med mått är anpassad för vägtransport.

Möjliggör återbruk

Daniel Arvidsson är projektledare på Södra och blev nyfiken på projektet redan vid första kontakten:

– Alla inblandade i projektet har hela tiden haft den här

nyfikenheten och viljan att få till den bästa lösningen. Arbetet har varit ett rent nöje – från första pennstreck till färdig husbåt med stomme i trä. Att beställaren har fått en färdig insida med synligt KL-trä interiört har sparat tid och material. Det har blivit riktigt snyggt och andas kvalitet rakt igenom, säger Daniel.

Daniel framhåller också hur väl KL-trä lämpar sig som stommateri i denna typ av konstruktion.

– Förutom snabbt montage så är en stor fördel att vi har en mycket fin precision i våra CNC-bearbetningar, vilket passar bra när man vill kombinera stommen med en färdig insida. KL-trä är även något man med lätthet kan montera ner och sätta upp igen. Vem vet – samma husbåt kanske monteras ner och byggs upp igen på en annan plats? Att vårt KL-trä dessutom är närproducerat och lagrar koldioxid under hela livslängden är en extra bonus, säger Daniel.

Text: Olivia Carlsson
Foto: Tord Andersson och Daniel Arvidsson

Husbåten Märta hyrs ut via AirBnb.

Husbåtens väggar och tak är invändigt behandlade med oljepigment, och dörrar och dörruttag har rundade hörn – detta ger en både ombonad och marin känsla.

Nya riktlinjer för motioner innebär bland annat att de ska följa en fastställd form för att tas upp för behandling.

Nu ändras riktlinjer för motioner i Södra

Från och med i år gäller nya riktlinjer för hur och när motioner kan lämnas in till Södra. En ny motionsperiod införs, som sträcker sig från den 1 oktober till den 31 januari. För att en motion ska behandlas måste den dessutom följa en fastställd form. Motioner som lämnas in utanför den angivna perioden, eller som inte uppfyller formkraven, kommer inte tas upp för behandling.

Historiskt har motioner som inkommit efter den 31 januari behandlats först på årsmötet året därpå.

– Det innebär i praktiken att en motion kunde bli liggande i över ett år innan den behandlades. Under den tiden kan mycket ha förändrats och i bästa fall har det motionären föreslog redan åtgärdats. Därför inför vi nu en tydlig motionsperiod från 1 oktober till 31 januari. Motioner som lämnas in senare kommer inte tas upp för behandling, säger Carl-Johan Olsson, ansvarig kooperation.

Mall som ska underlätta

Nytt är också att Södra tillhandahåller en mall som med fördel kan användas för att motionen ska bli tydlig och klar. Motioner som saknar yrkanden kommer att avisas. Det gäller även motioner som innehåller kränkningar eller olämpligt språk. Om en motion innehåller påstående om brott eller allvarliga missförhållanden ska den i stället hanteras av Södras visseblåsfunktion.

– Generellt har kvaliteten på motionerna förbättrats över tid, men vi ser fortfarande exempel på motioner som är vaga. Tänk på

att hålla motionen konkret och ta inte med för många yrkanden i varje motion, säger Carl-Johan.

Den nya mallen finns på Södras hemsida under rubriken digital demokrati.

– Mallen är gjord för att underlätta skrivandet av motionen. Motioner ska också behandla strategiska frågor som är framtidsytande och ska inte behandla operativa frågor. Har man synpunkter på det operativa kan man ge uttryck för dem på annat sätt, till exempel genom en skrivelse till styrelsen, säger Carl-Johan.

Beslut om avvisning fattas av styrelsen, som också informerar förvaltningsrådet om detta. Du som motionär underrättas och ges möjlighet att justera din motion. Har du frågor kring mallen kan du kontakta medlemsavdelningen.

Dags att skriva motion

Nu har alltså motionsperioden precis öppnat.

– Har du idéer eller ser något du vill förändra i föreningen? Då är det dags att skriva en motion. Alla medlemmar har en röst, och den är lika viktig oavsett bakgrund eller erfarenhet. Genom att engagera

dig i utvecklingen av Södra kan du vara med och forma framtiden. I år hade vi rekordmånga motioner på stämman, vilket är mycket glädjande. Det vittnar om ett stort engagemang och vilja att påverka

föreningens riktning framåt. Ta chansen och gör din röst hörd du också, säger Carl-Johan.

Text: Åsa Wernersson
Foto: Alexander Hall

Stoppa dina viltskador!

Varje år skadas miljontals plantor av betande klövvilt. Stoppa skadorna på din mark med våra produkter.

Plantskydd flytande

- ✓ Långtidsverkande och effektivt
- ✓ Kan användas året runt
- ✓ Svensk naturprodukt
- ✓ Förpackning om 5 eller 10 liter

Plantskydd AB
Torsjö 444, 264 53 Ljungbyhed

Olof Svensson:
070-712 85 00 / olof@gylleboplantskydd.com

Ny utbildningssatsning om skog och vilt

Södra startar en ny utbildningssatsning med målet att höja kunskapsnivån i fält kring skog och vilt. Utbildningen syftar till att ge framför allt rådgivarna kunskaper så att de tryggt kan möta medlemmarna i samtal om viltets inverkan på skogsbruket.

– Målet är att skapa en jämn kunskapsnivå ute i fält, så att fältpersonal tryggt kan svara på frågor om till exempel ståndortsanpassning vid plantering eller förvaltningssystem kopplat till vilt, säger Rickard Hjelmqvist, skötselspecialist på Södra.

Under 2023-2024 har Södra sett över sin viltpolicy. Resultatet blev att viltpolicyn ersattes och att viltfrågor ingår under strategi-området Vitala skogar med hög tillväxt. Strategin stödjer de nationella målen i viltförvalt-

ningen, exempelvis att skogsmark ska kunna föryngras med lämpligt trädslag och att minst sju av tio tallstammar vid fem meters höjd ska vara oskadade av klövvilt. Strategin lyfter även fram vikten av ökad kunskap om flerartsförvaltning och viltfoder samt behovet av dialog och samverkan. Helhetsperspektivet är centralt – naturvård, tillväxt, produktion, skog och vilt ska hänga ihop på ett tydligt sätt.

Förståelse för hur vilt påverkar

För att kunna ge rätt rådgivning krävs förståelse för hur vilt påverkar skogsbruket. Det handlar om att välja rätt trädslag utifrån ståndortsanpassning och att känna till betestrycket i området. Rådgivarna ska kunna vara bollplank i markägarens beslut – både kring plantering och påverkan på klövviltsstammen.

– Vi har varit få som jobbat med viltfrågor tidigare. Nu vill vi minska personberoendet och höja kompetensen generellt hos hela

fältorganisationen. Alla som möter medlemmar ska kunna förmedla och påvisa den breda kunskapen om skog och vilt och hur de påverkar varandra. Detta för att kunna fatta kloka beslut i skogsbruket.

Medlemmar kan göra skillnad med viltfoder

En viktig del av Södras strategi är att öka kunskapen om viltfoder och hur markägare kan påverka balansen mellan skog och vilt. Det vardagliga skogsbruket spelar en nyckelroll genom god ståndortsanpassning, naturlig föryngring av tall och rätt röjning med hänsyn till RASE-arter (rönn, asp, sälg, ek).

– Genom att spara redan betade tallar och vårda kantzoner och bryn skapar vi bättre förutsättningar för både skogsproduktion och naturvård. Anpassning av viltstammarna minskar foderkonkurrensen och ökar chansen att lyckas. Med mer utbildning ska rådgivarna kunna ge god vägledning till medlemmarna med stöd från oss specialister, säger Rickard.

Medlemsavdelningen får framöver ansvar för älgförvaltningsgrupperna och blir kontaktpunkt för medlemmar och viltombud. Samtidigt har Södra också anställt en viltspecialist med koppling till forskning, som ska bygga broar mellan vetenskap och praktisk rådgivning.

Skötselskolan får viltmodul

En ny utbildningsmodul om skog och klövvilt är under utveckling och kommer att ingå i utbildningsplattformen Skötselskolan. När den är färdig under nästa år blir den en viktig del av utbildningssatsningen mot rådgivarna och den kommer även att rikta sig mot medlemmar.

– Vi tar detta successivt. Det handlar om att ge rätt tips och råd, möta entreprenörer och stötta medlemmar. Fler ska kunna diskutera och ge rådgivning i viltfrågor, säger Rickard.

Text: Åsa Wernersson
Foto: Stefan Persson och Södra

Rickard Hjelmqvist, skötselspecialist på Södra.

Duktiga entreprenörer prisade

Många duktiga entreprenörer arbetar för Södra. I år har två av dem prisats med utmärkelserna The Golden Logger och Årets spjutspetsföretag.

BR. Nilsson Dagstorp AB får utmärkelsen The Golden Logger för sin starka branschposition, satsning på digitalisering och miljöarbete samt sitt goda resultat och vilja att utvecklas. Bakom företaget står Nicklas och Andreas Nilsson.

– Utmärkelsen känns som ett bra kvitto på att vi arbetar i rätt riktning och gör det bra. Nu ska vi förvalta det vi byggt upp och bibehålla kvaliteten i arbetet, säger Andreas Nilsson.

De ligger också i framkant vad gäller digitalisering och miljöhänsyn – med verktyg som skördarmätning, maskinuppföljning och användning av fossilfritt bränsle, samt att de anlitar extern metodinstruktör för att ständigt förbättra sig.

– Kompetensutvecklingen är viktig för att vi ska bli produktivare med fina resultat i skogen och nöjda kunder. Vi tycker att en extern instruktör kan vara ett neutralt bollplank med nya perspektiv på åtgärderna och att det uppskattas av personalen. Alla förarna har kört med instruktören och vi har också uppföljning, berättar Andreas.

The Golden Logger är ett pris till skogsentreprenörer som utmärker sig inom ledarskap, digital utveckling, kundnöjdhet, maskinval och attraktivitet som arbetsgivare. Juryn värderar även kombinationen av lönsamhet och kundfokus. Priset är 10 000 kronor.

Årets spjutspetsföretag

Nalbin Skogsentreprenad har utsetts till Årets Spjutspetsföretag 2025. Företaget uppvisar enligt juryns motivering stark drivkraft, effektivitet och en genomtänkt strategi för långsiktig social hållbarhet.

Karin och Sven Nalbin har sedan de köpte företaget av Bo Svensson för fem år sedan uppvisat betydande tillväxt, både vad gäller omsättning, antal medar-

Karin och Sven Nalbin vid prisutdelningen av Årets spjutspetsföretag 2025.

betare och maskinpark. Bolaget, med säte i Mullsjö, erbjuder tjänster inom avverkning, gallring och röjning.

– Det var en rolig sporre att få den här utmärkelsen och vi vill fortsätta utveckla företaget genom att skapa ett samman svetsat team som har trevligt tillsammans på jobbet. Vi kan utvecklas mer åt både maskin- och skogsvårdshållet, det får tillgången på kompetens och efterfrågan avgöra, säger Sven.

Företaget har anställda med lång erfarenhet av arbete i skogen, men satsar även på yngre medarbetare som utbildas till framtidens skogsmaskinsförare. De välkomnar praktikanter från gymnasieskolornas skogsprogram i så stor utsträckning som möjligt, för att bidra till branschens behov av nya maskinförare.

– Ungdomarna är ofta positiva, nyfikna och lätta att samarbeta med. De är ju intresserade av att lära sig yrket, säger Sven.

Vidare tror Sven att det krävs löner och arbetsvillkor som motsvarar entreprenadsidan för att locka fler till yrket.

– Vi behöver också visa att det är rätt trevligt ute i skogen och att yrket utvecklas mycket med ny teknik. Nu krävs både skoglig och teknisk kompetens, vilket kanske kan locka en ny målgrupp, säger han.

Utmärkelsen Årets Spjutspetsföretag har sedan 2004 upp-

märksammat lönsamma och innovativa företag inom de gröna näringarna. Tävligen anordnas av Land Lantbruk, Ludvig & Co,

LRF Ungdomen samt Swedbank och sparbankerna.

Text: Johanna Nilsson

Sälja Gården?

Areal har förmedlat tusentals fastigheter och vet hur man hittar vägen till en lyckad fastighetsaffär. Hitta din mäklare på vår hemsida. Välkommen!

areal.se | info@areal.se | 070-402 91 07

B Posttidning

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på baksidan (ej adressidan)
Avsändare: Södra, 351 89 Växjö

Tid för höst

Hösten ger tid för pyssel, läsning, målning, matlagning och andra projekt. Här kommer några tips.

Lys upp

Solstickan fotogenlampa i tidlös design.
www.designtorget.se

Stå pall

Arnepallen är en stabil ståpall som gör det enkelt att nå det översta på hyllan. www.mattistra.se

Läs om lök

Praktverk om lök- och knölväxter.
www.bokus.com

Vassare i köket

Komplett knivset från Morakniv med 5 olika knivar.
www.morakniv.se

Bricka för det mesta

Bricka i rotting, flätad av kvinnokoopertivet Manava i Kambodja. www.svenskttenn.se

Gör det själv

Bok med 130 råd för att bli mer självhushållande. www.akademibokhandeln.se

Höstens färger

Akvarellset för nybörjare. Färg, block och penslar.
www.panduro.com

Mata de minsta

Fönstermonterad fågelmatare i glas.
www.cervera.se

Pyssla och använd igen

Stora pysslboken om återbruk – inspirerande för barn. www.adlibris.com